

(สำเนา)

เลขรับ ๔๘๓/๒๕๖๗ วันที่ ๙ ม.ค. ๒๕๖๗
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๕๓๗

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศ
สะอาด พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) เศรษฐา ทวีสิน
(นายเศรษฐา ทวีสิน)
นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นายสมิตชัย จันทร์เพ็ญ)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานระเบียบวาระ

สำนักงานการประชุม

นางสาวสุกัจจา อักษรพาลี/เจ้าของเรื่อง
กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒
นางวันนา สุภคต/พิมพ์
นางสาวสมพร นมขุนทด/ทาน
นางสาวดวงใจ นิไชโยค/ตรวจ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันปัญหามลพิษทางอากาศกำลังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงต้นปีและปลายปีของทุกปี จึงต้องมีการกำหนดกลไกในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ กำหนดให้มีการพัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการปัญหาของทุกภาคส่วนให้เป็นระบบและเพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน และกำหนดให้มีระบบการวางแผนการดำเนินงาน และกำกับดูแลเพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิด รวมทั้งป้องกันการปล่อยมลพิษ ฝุ่น คาร์บอน และกลิ่น เข้าสู่สภาพแวดล้อมและชั้นบรรยากาศ พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพอากาศ ระบบการเฝ้าระวัง ระบบการเตือนภัย และระบบการจัดการในสถานการณ์วิกฤตจากภาวะมลพิษทางอากาศ ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศเพื่อให้เกิดอากาศสะอาด เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓ บรรดากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นใดในส่วนที่บัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน ในกรณีที่มีกฎหมายว่าด้วยการใดบัญญัติเรื่องใดไว้โดยเฉพาะแต่มีหลักการหรือมาตรการในการบริหารจัดการแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ หรือกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“อากาศสะอาด” หมายความว่า อากาศที่ไม่มีสารมลพิษ หรือมีสารมลพิษเจือปน อยู่ในปริมาณที่ไม่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ตามประกาศคณะกรรมการบริหารจัดการ เพื่ออากาศสะอาด

“มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด” หมายความว่า ค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ ในบรรยากาศ ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ทั่วไป สำหรับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

“อากาศเสีย” หมายความว่า อากาศที่ปนเปื้อนด้วยสิ่งใด ๆ ที่อยู่ในสภาพเป็นไอเสีย กลิ่น คว้น ก๊าซ เขม่า ฝุ่นละออง เถ้าถ่าน หรือมลสารอื่นที่มีสภาพละเอียดบางเบาจนสามารถรวมตัว อยู่ในบรรยากาศได้ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพอากาศและสุขภาพของประชาชน

“ภาวะมลพิษทางอากาศ” หมายความว่า สภาวะที่อากาศในบรรยากาศ เปลี่ยนแปลงหรือปนเปื้อนด้วยสารมลพิษหรือสารพิษเจือปน ซึ่งทำให้คุณภาพอากาศเสื่อมโทรมลง

“แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ” หมายความว่า แหล่งกำเนิดมลพิษประเภท โรงงานอุตสาหกรรม สถานที่ประกอบกิจการ การก่อสร้างอาคารทุกชนิด การเผาในพื้นที่เกษตร การเผาในที่โล่ง ไฟป่า ยานพาหนะ หรือแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศอื่น ๆ รวมทั้งแหล่งกำเนิด มลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร แต่ผลกระทบเกิดในราชอาณาจักร

“การเผาในที่โล่ง” หมายความว่า การกระทำด้วยประการใด ๆ ให้เกิดไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใด ๆ ที่เกิดขึ้นในที่โล่งกลางแจ้ง ในพื้นที่เกษตรกรรม ป่าไม้ ชุมชน ซึ่งทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ

“มลพิษทางอากาศข้ามแดน” หมายความว่า มลพิษทางอากาศที่มีแหล่งกำเนิด นอกราชอาณาจักรที่เคลื่อนตัวเข้ามาและเกิดผลกระทบในราชอาณาจักร

“ดัชนีคุณภาพอากาศ” หมายความว่า ค่าตัวเลขหรือเกณฑ์ที่ใช้แสดงระดับคุณภาพ อากาศ ตามประกาศของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

“ยานพาหนะ” หมายความว่า รถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและ กฎหมายว่าด้วยรถยนต์ รถไฟตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางราง เรือตามกฎหมายว่าด้วยเรือไทย และอากาศยานตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ

“ค่าธรรมเนียม” หมายความว่า ค่าธรรมเนียมการระบายอากาศเสีย

“องค์กรภาคประชาสังคม” หมายความว่า องค์กรที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลที่มี วัตถุประสงค์ด้านการป้องกันหรือแก้ไขมลพิษทางอากาศ หรือองค์กรอื่นที่ไม่ได้เป็นนิติบุคคลแต่มีผลงาน ด้านการป้องกันหรือแก้ไขมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่องเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยมิได้มีการหาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน และได้มีการจัดแจ้งตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“เจ้าพนักงานอากาศสะอาด” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ออกกฎกระทรวง กำหนดค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียม ออกประกาศ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความสะดวกของอากาศอันเป็น ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการเพื่อให้เกิด อากาศสะอาด ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) จัดให้มีนโยบายในระดับชาติเกี่ยวกับการจัดการให้มีระบบสภาพแวดล้อม เพื่อการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน
- (๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยจะต้องให้ความสำคัญกับสาเหตุพื้นฐานอันเป็นที่มาของมลพิษทางอากาศแต่ละแหล่งกำเนิด
- (๓) สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝุ่นควันและอากาศเสีย ด้วยการอำนวยความสะดวก การสนับสนุนเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ข้อมูลต่าง ๆ และการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

(๔) จัดทำมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดตามหลักสากลและพัฒนาระบบ การติดตาม ตรวจสอบสำหรับการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เฝ้าระวังและเตือนภัย แก่ประชาชนเกี่ยวกับภาวะมลพิษทางอากาศ

(๕) สร้างความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขภาวะมลพิษทางอากาศ รวมไปถึง การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศและระดับนานาชาติ

(๖) หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งใดที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการแก้ไขปัญหา มลพิษ ทางอากาศเพื่อจะทำให้การบริหารจัดการที่มีระบบและได้มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ที่มีความปลอดภัยต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

(๗) เพื่อเป็นการคุ้มครองสุขภาพของประชาชน หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่แจ้งเตือนหรือให้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศที่อาจจะมีผลกระทบต่อประชาชน และกำหนดสิทธิในการดูแลรักษาสุขภาพของประชาชนที่ได้รับอันตรายต่อสุขภาพอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษทางอากาศโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

มาตรา ๗ บุคคลมีสิทธิในการได้รับอากาศสะอาด สิทธิของบุคคลในการดำรงชีวิตด้วยอากาศสะอาดที่ไม่ส่งผลร้ายต่อสุขภาพ ย่อมได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๘ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในการได้รับอากาศสะอาดตามมาตรา ๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่สำคัญเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและคุณภาพอากาศที่จะส่งผลกระทบต่อตนเอง สิทธิในการเฝ้าระวัง สิทธิในการปกป้องและป้องกันตนเอง และบุคคลอื่นจากภัยอันตรายที่เกิดจากมลพิษทางอากาศ สิทธิในการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการของรัฐเพื่อกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการจัดการเพื่ออากาศสะอาด การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผน การจัดทำแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน รวมทั้งการติดตามและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐในการแก้ไขสถานการณ์ปัญหามลพิษทางอากาศ

มาตรา ๙ บุคคลมีหน้าที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศที่สร้างผลกระทบต่อผู้อื่น รวมถึงมีหน้าที่ในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินการต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการใด ๆ เพื่อให้มีอากาศสะอาด

หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการกำหนดมาตรการ การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน การพัฒนาอาชีพหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทางสังคม หรือทางวัฒนธรรม อันเป็นที่มาของสาเหตุภาวะมลพิษทางอากาศ

หมวด ๒

คณะกรรมการเพื่อการจัดการอากาศสะอาด

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด” ประกอบด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

คมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และอัยการสูงสุด

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๕) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๖) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจำนวนหนึ่งคน และผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยจำนวนหนึ่งคน

ให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตาม (๔) และหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตาม (๕)

มาตรา ๑๑. กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ หรือด้านสุขภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด
- (๔) ไม่เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๖) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกและพ้นโทษมาไม่ถึงหนึ่งปีในวันที่ได้รับการแต่งตั้ง เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอันถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ
- (๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก ให้ออก หรือเลิกจ้างจากหน่วยงานของรัฐ หรือหน่วยงานเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) เพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้แต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งเข้ารับหน้าที่

กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งได้อีก แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งกรรมการที่ว่างลง

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการตามมาตรา ๑๐ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ หรือมีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพอากาศ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๔ คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๒) พิจารณาผลการประเมินการปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดเสนอให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ

(๓) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด กฎหมายต่าง ๆ ที่มีผลต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ต่อคณะรัฐมนตรี และเสนอแนะให้คณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานของรัฐ ปรับปรุงและพัฒนากฎหมายลำดับรองในความรับผิดชอบเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการการปฏิบัติการให้เกิดประสิทธิภาพ

(๔) กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๕) เสนอแนะมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร ด้านการส่งเสริมการลงทุน รวมถึงมาตรการอื่นต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๖) พิจารณาประกาศกำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติมเพื่อการบริหารจัดการอากาศสะอาด ตามข้อเสนอของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๗) ประสานการทำงานกับคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการลดสาเหตุปัญหามลพิษที่แหล่งกำเนิด การจัดทำนโยบายและแผน

แม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด กรอบแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด และแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศ

(๘) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการพัฒนาคุณภาพอากาศ

(๙) กำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภาวะมลพิษทางอากาศ เขตเฝ้าระวังมลพิษ เขตประสบมลพิษ เพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐ

(๑๐) เสนอแนะให้หน่วยงานของรัฐกำหนดกลไกและมาตรการสนับสนุนอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้สิทธิประโยชน์และแรงจูงใจที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบูรณาการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศและการพัฒนาคุณภาพอากาศ และพัฒนาระบบเฝ้าระวังคุณภาพอากาศและจัดทำระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ

(๑๑) กำหนดนโยบาย มาตรการ และวิธีการ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศข้ามแดน

(๑๒) เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพอากาศ และผลการปฏิบัติงานระบบจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๑๔) กำหนดวิธีการและมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๘ วรรคสอง

(๑๕) แต่งตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดมอบหมาย

(๑๖) กำหนดระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่ให้เป็นที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด หรือตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๕ การประชุมคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๖ การประชุมคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดมอบหมาย การประชุมคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดส่งเอกสารการสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพอากาศ และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการและแผนงานของหน่วยงานของรัฐ หรือของบุคคลนั้นมาพิจารณา ในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วย หากเห็นว่าโครงการและแผนงานใดอาจจะทำให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อคุณภาพอากาศหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

เอกสารหรือข้อมูลที่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดเรียกให้ส่งตามวรรคหนึ่ง ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยมิได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของเจ้าของข้อมูล หรือมีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้ต้องเปิดเผย

มาตรา ๑๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง หรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพอากาศหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๒๐ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการฯ ของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด และพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมควบคุมโรค อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ และปลัดกรุงเทพมหานคร

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๕) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมควบคุมมลพิษ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตาม (๓) และหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตาม (๔)

ให้นำบัญญัติมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการตาม (๓) และ (๔) ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด และดัชนีคุณภาพอากาศ

(๒) กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดทำประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทสถานที่ถาวรและยานพาหนะ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสมมลพิษทางอากาศ

(๕) เสนอการประกาศเขตประสมมลพิษทางอากาศ สำหรับพื้นที่ที่ประสบปัญหามลพิษในอากาศ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด

(๖) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข รายละเอียดการปฏิบัติเกี่ยวกับเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์แต่ละประเภท

(๓) เสนอแนะและให้ความเห็นแก่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดเพื่อประกาศ กำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติมเพื่อการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการในการประเมินต้นทุน ความเสียหาย ผลกระทบ ด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากมลพิษทางอากาศ

(๕) เสนอแนะต่อหน่วยงานให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เป็นอุปสรรค หรือก่อให้เกิดความไม่สะดวกหรือล่าช้า มีความซ้ำซ้อน หรือเป็นการเพิ่มภาระการดำเนินการโดยไม่จำเป็น หรือมีปัญหาหรืออุปสรรคอื่นใดต่อระบบ การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๑๐) ประสานงานระหว่างคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน เพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือจัดมลพิษทางอากาศ จัดทำและดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศ

(๑๑) กำหนดให้คณะกรรมการต่าง ๆ ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำการประเมินผล การดำเนินงานตามแผนงาน โครงการหรือกิจกรรม หรือมาตรการที่ใช้อยู่ในแต่ละปีเพื่อการป้องกัน ลด หรือจัดมลพิษทางอากาศในความรับผิดชอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะปรับปรุง และส่งข้อมูลมายัง กรมควบคุมมลพิษตามรูปแบบที่กำหนดเพื่อประมวลวิเคราะห์ และใช้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๑๒) จัดทำรายงานสถานการณ์ประจำปีโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานการณ์ คุณภาพอากาศของประเทศ ผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน ปัญหาอุปสรรค และเสนอแนะ แนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๑๓) กำหนดรายการและวิธีการที่ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลอันเกี่ยวกับมลพิษ ทางอากาศที่สำคัญ จำเป็น และเป็นปัจจุบันเพื่อประโยชน์ในการป้องกันตนเองและบุคคลอื่น

(๑๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดทำบัญชีรายชื่อตาม มาตรา ๑๐ (๔)

(๑๕) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ และแนวปฏิบัติเพื่อถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายอากาศ สะอาดมอบหมาย

มาตรา ๒๓ คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดมีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือดำเนินการตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด มอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การประชุม และการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและคณะอนุกรรมการ ที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดแต่งตั้งด้วยโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด
และคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๒๔ ให้มีคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธาน

กรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อัยการจังหวัด ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด นายอำเภอ เกษตรจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ขนส่งจังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการควบคุมไฟป่า ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือหัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่า หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการไฟป่าจังหวัด หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ อุทยานธรรมจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด ประธานหอการค้าจังหวัด และประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัด

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๕) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนขององค์กรภาคประชาสังคม ได้แก่ ประธานกรรมการเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ประธานสภาองค์กรชุมชนระดับจังหวัด และผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมอื่นที่คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดให้ความเห็นชอบ

ให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด มีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

(๒) ออกประกาศกำหนดเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดกำหนด

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตประสบมลพิษทางอากาศ

(๔) กำหนดแนวทางในการตรวจสอบ กำกับ และควบคุมการประกอบกิจการกิจกรรมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

(๕) ออกประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย จากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดกำหนด

(๖) กำหนดแนวทางในการตรวจสอบ การกำกับดูแล การอนุญาต และการควบคุม การเผาในพื้นที่การเกษตร การเผาในที่โล่งในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

(๗) รวบรวมข้อเสนอแนะ และแนวทางในการจัดการคุณภาพอากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด เพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและ แผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๘) รวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงระบบจัดการมาตรฐาน คุณภาพอากาศสะอาด เสนอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อประกอบการ พัฒนาระบบจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด หรือคณะกรรมการ บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดมอบหมาย

มาตรา ๒๖ การจัดทำและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศตามมาตรา ๒๕ (๑) ให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และการบูรณาการ ทั้งในด้านแผน ด้านงบประมาณ และการทำงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศระหว่างชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานของรัฐทั้งในระดับส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้บังคับการตำรวจจราจร ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสังกัด สภากาชาดไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานการแพทย์กรุงเทพมหานคร ผู้แทน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกรมการขนส่งทางบก ผู้แทนกรมควบคุมโรค ผู้แทน กรมเจ้าท่า ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จำนวนหนึ่งคน และผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวนหนึ่งคน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

(๔) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัดหน่วยงานของรัฐนอกจาก (๓) ซึ่งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครแต่งตั้ง จำนวนไม่เกินห้าคน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้ดำเนินการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลในเขต กรุงเทพมหานครซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง จำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

(๖) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

(๗) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนภาคประชาสังคมไม่เกินสี่คน ซึ่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งจากผู้ที่มิใช่ประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด

ให้ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งข้าราชการในสังกัดสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานครที่ดำรงตำแหน่งในระดับไม่ต่ำกว่าผู้อำนวยการกอง จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ การแต่งตั้ง วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของ กรรมการตามมาตรา ๒๗ (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร ประกาศกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานครมีหน้าที่และอำนาจ ตามมาตรา ๒๕ ในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๓๐ ให้นำความในมาตรา ๑๕ และมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับแก่การประชุม ของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานครด้วย โดยอนุโลม

หมวด ๓

การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๓๑ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดให้คณะกรรมการ บริหารจัดการอากาศสะอาด ดำเนินการพัฒนาระบบการบริหารจัดการอากาศสะอาดของประเทศ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ดัชนีคุณภาพอากาศ ระบบเฝ้าระวัง เพื่อคุณภาพอากาศสะอาด ระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ กรอบแนวทางการพัฒนาระบบ บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศ

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดตามวรรคหนึ่งจะต้องอาศัยหลักวิชาการ กฎเกณฑ์ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องด้วย

มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดและดัชนีคุณภาพอากาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๓๒ ให้กรมควบคุมมลพิษร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องพัฒนา ระบบเฝ้าระวังคุณภาพอากาศและจัดทำระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ เพื่อเป็นโครงข่าย ศูนย์กลางในการเชื่อมโยงและรวบรวมข้อมูลคุณภาพอากาศของประเทศ ทั้งข้อมูลพื้นที่ ข้อมูลสถิติ ข้อมูลสถานการณ์คุณภาพอากาศปัจจุบัน ข้อมูลอากาศเสีย ข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษ ข้อมูลคาดการณ์

ขอบเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่จะได้รับผลกระทบจากมลพิษในอากาศ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการเฝ้าระวัง การแจ้งเตือนภัย และการบริหารจัดการคุณภาพอากาศของประเทศ

มาตรา ๓๓ ให้กรมควบคุมมลพิษร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำฐานข้อมูลคุณภาพอากาศ โดยอย่างน้อยฐานข้อมูลนั้นต้องมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ดังนี้

- (๑) แหล่งกำเนิดมลพิษจากการเผาป่า
- (๒) แหล่งกำเนิดมลพิษจากพื้นที่เกษตร
- (๓) แหล่งกำเนิดมลพิษจากการเผาในที่โล่ง ซึ่งไม่รวมถึง (๑) และ (๒)
- (๔) แหล่งกำเนิดมลพิษจากยานพาหนะ
- (๕) แหล่งกำเนิดมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรม
- (๖) แหล่งกำเนิดมลพิษจากการก่อสร้าง
- (๗) แหล่งกำเนิดมลพิษจากสถานที่ประกอบกิจการ
- (๘) แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่อยู่นอกราชอาณาจักร
- (๙) แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศอื่น ๆ

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด จัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ในการจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ตามวรรคหนึ่ง ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองท้องถิ่นจากพื้นที่ที่ประสบปัญหาจากมลพิษทางอากาศ นักพัฒนาเอกชนที่ดำเนินงานทางด้านสิ่งแวดล้อมหรือทางด้านฝุ่นควัน ผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม และผู้แทนจากภาควิชาการในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๓๕ ให้กรมควบคุมมลพิษโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด จัดทำแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศภายใต้กรอบแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดตามมาตรา ๓๔ รวมถึงกรอบวงเงินงบประมาณที่จะต้องใช้ตามแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศ และผลลัพธ์สำคัญที่คาดว่าจะได้รับ

แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพอากาศตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖ เมื่อมีการประกาศกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดตามมาตรา ๓๔ และแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศ ตามมาตรา ๓๕ แล้ว ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและแผนปฏิบัติการนั้น

มาตรา ๓๗ ให้มีการปรับปรุงกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่ออากาศสะอาดตามมาตรา ๓๔ ทุกสามปี และมีการปรับปรุงแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศตามมาตรา ๓๕ ทุกสองปีเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์คุณภาพอากาศและสภาพแวดล้อม

หมวด ๔

การลดและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด

ส่วนที่ ๑

มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

มาตรา ๓๘ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด มีอำนาจประกาศกำหนด เรื่องดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ทางอากาศ

(๒) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้ง อากาศเสียออกสู่บรรยากาศไม่เกินมาตรฐานตาม (๑)

(๓) ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องจัดทำรายงานการปล่อยอากาศ ระบายตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิด มลพิษทางอากาศตาม (๑) จะต้องเป็นไปตามหลักวิชาการ หลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และคำนึงถึง ผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ที่อาจพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจกำหนดเป็นตัวเลขในรูปแบบความเข้มข้น หรือ เป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดก็ได้ และจะกำหนดให้แตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อมหรือการใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ก็ได้

มาตรา ๓๙ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๓๘ (๒) ต้องจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อควบคุม กำจัด ลด หรือขจัดมลพิษ หรือการปล่อยอากาศเสีย ให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการ ระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๓๘ (๑)

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๓๘ (๒) ปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ เว้นแต่อากาศเสียที่ปล่อยสู่บรรยากาศจะเป็นไปตามมาตรฐาน ควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๓๘ (๑)

มาตรา ๔๑ ให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยมลพิษ ทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐ

เป็นผู้จัดเก็บ หรือข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ จะต้องทำเป็นบันทึกหรือต้องจัดเก็บ โดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองส่งข้อมูลดังกล่าวให้กรมควบคุมมลพิษจัดเก็บไว้เป็นระบบฐานข้อมูลพื้นฐานของคุณภาพอากาศในบรรยากาศของประเทศ

ให้กรมควบคุมมลพิษ จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบการจัดเก็บข้อมูล ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ส่วนที่ ๒

มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทการเผาในที่โล่ง

มาตรา ๔๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเผาในที่โล่ง ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดประกาศกำหนด ประเภทรายการการเผาในที่โล่งที่ห้ามดำเนินการเว้นแต่จะรับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด รวมถึงมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางในการบริหารการเผาในที่โล่ง

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการเพิกถอนการอนุญาต ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการ ประธานงาน หรือบูรณาการให้หน่วยของรัฐที่มีหน้าที่ และอำนาจที่เกี่ยวข้อง กำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวทางการแก้ไขปัญหา ก่อนเกิดเหตุ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบถึงมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นจากการเผาในที่โล่ง

ให้นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับสินค้ามาใช้สำหรับการผลิตทางการเกษตร โดยมีมาตรการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการ โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย

มาตรา ๔๓ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้มีการเผาในที่โล่งตาม ประเภทรายการที่กำหนดในมาตรา ๔๒ โดยในการพิจารณาอนุญาตจะต้องคำนึงถึงความรุนแรงของ สภาวะมลพิษ ความจำเป็นในการเผาในที่โล่ง และผลกระทบต่อประชาชนในบริเวณใกล้เคียง ทั้งนี้ จะกำหนดแนวทางปฏิบัติเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทการเผาในที่โล่งในเขตจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำหนดมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางในการบริหาร การเผาในที่โล่งหรือพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ โดยกำหนด ช่วงระยะเวลาที่จะให้ดำเนินการ ประเภทกิจกรรม พื้นที่ และเงื่อนไขการเผาในที่โล่ง ตามความ เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามมาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางในการบริหารการเผาในที่โล่งตามมาตรา ๔๒

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกัน และแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศในพื้นที่เกษตรกรรม ให้นำความเกี่ยวกับสัญญาตามแบบ ที่คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา กำหนด สำหรับการทำเกษตรพันธสัญญาได้

ที่อาจมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริม และพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญามาใช้บังคับโดยอนุโลม เพื่อช่วยป้องกันและเยียวยาผลกระทบ จากการเผาในที่โล่งกรณีพื้นที่เกษตรกรรม

มาตรา ๔๕ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการเผาในที่โล่งโดยมิได้รับอนุญาต คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดอาจกำหนดมาตรการเพื่อจูงใจหรือส่งเสริมการปฏิบัติ อย่างถูกต้อง

เพื่อลดปริมาณมลพิษจากการเผาในที่โล่งสำหรับกรณีพื้นที่เกษตร ให้คณะกรรมการ อากาศสะอาดจังหวัดรวบรวมข้อมูลพื้นที่เกษตรที่ขอดำเนินการเผาในที่โล่งในแต่ละปี เพื่อกำหนด เป็นพื้นที่เป้าหมายบรรจุในแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๒๕ (๑) เพื่อดำเนินการปรับเปลี่ยนชนิดพืช หรือปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการซากเศษวัสดุการเกษตรเป็นแบบไม่เผา ต่อไป และให้นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับสินค้าสำหรับการผลิตทางการเกษตรมาดำเนินการ

ส่วนที่ ๓

มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ

มาตรา ๔๖ ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศเกินกว่า มาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่กำหนดตาม มาตรา ๓๘ (๑)

มาตรา ๔๗ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะ เพื่อตรวจสอบมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๓๘ (๒)

ในกรณีพบว่ามีการใช้ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อย ทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๔๖ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาด ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นโดยเด็ดขาด หรือจนกว่าจะได้มีการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตาม มาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๓๘ (๑)

มาตรา ๔๘ ในการออกคำสั่งห้ามใช้ตามมาตรา ๔๗ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาด ผู้ออกคำสั่งทำเครื่องหมายให้เห็นปรากฏเด่นชัดเป็นตัวอักษรที่มีข้อความว่า “ห้ามใช้เด็ดขาด” หรือ “ห้ามใช้ชั่วคราว” หรือเครื่องหมายอื่นใดซึ่งเป็นที่รู้และเข้าใจของประชาชนโดยทั่วไปว่า มีความหมายอย่างเดียวกันไว้ ณ ส่วนใดส่วนหนึ่งของยานพาหนะนั้นด้วย หรือกระทำด้วยวิธีอื่นใด ที่สามารถตรวจสอบติดตามได้

การทำและการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ตามวรรคหนึ่ง การใช้ยานพาหนะในขณะที่ มีเครื่องหมายดังกล่าว หรือวิธีการตรวจสอบติดตามอื่นใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ เงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๙ เมื่อเจ้าพนักงานอากาศสะอาดได้ออกคำสั่งห้ามการใช้ยานพาหนะตาม มาตรา ๔๘ แล้ว แต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองยานพาหนะเพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดแจ้งไปยังนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่ใช้ ในการควบคุม กำกับ ดูแลยานพาหนะนั้น แล้วแต่กรณี โดยเร็ว พร้อมด้วยเหตุผล ข้อเท็จจริง และ พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายที่อยู่ใน ความรับผิดชอบต่อไป

มาตรา ๕๐ เขตท้องที่จังหวัดใดเกิดแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศเกินมาตรฐาน คุณภาพอากาศสะอาดจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทยานพาหนะ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ประสาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ เพื่อกำหนดมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบกำหนด เพื่อลดมลพิษทางอากาศที่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

ในเขตท้องที่จังหวัดใดถ้าพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของจังหวัดนั้น หากคุณภาพอากาศ ในพื้นที่นั้นเกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อนามัยของประชาชน โดยมีต้นกำเนิดจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น มีอำนาจสั่งห้ามการใช้ยานพาหนะ บางประเภท บางชนิด ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามความเหมาะสม ในพื้นที่นั้น เพื่อลดมลพิษทางอากาศที่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

ส่วนที่ ๔

มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทมลพิษข้ามแดน

มาตรา ๕๑ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันภาวะมลพิษทางอากาศข้ามแดน ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน ของรัฐ องค์กรเอกชน หรือรัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ ในทางวิชาการหรือทาง เทคโนโลยี หรือการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศข้ามแดน รวมทั้ง จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดเพื่อทราบด้วย

มาตรา ๕๒ ให้กระทรวงพาณิชย์กำหนดให้สินค้า ผลผลิตทางการเกษตร สินค้าแปรรูป หรือสินค้าอื่นใด ที่ผลิตจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศภายนอกประเทศ ที่มีการผลิต การเก็บเกี่ยว หรือการจัดการวัสดุของเสียทางการเกษตร ที่มีการเผาไหม้อันก่อให้เกิดมลพิษข้ามแดน เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้าตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกนอกและ การนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

มาตรา ๕๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ นอกราชอาณาจักรที่ก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศแพร่กระจายเข้ามา ในราชอาณาจักรจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชน ในราชอาณาจักร ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นผู้กระทำความผิด

และต้องรับโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ในราชอาณาจักร และต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าสินไหมทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น

ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง นอกจากที่ต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายรายบุคคลแล้ว ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องซึ่งรัฐต้องจ่ายไปกับการบำบัด ขจัด เยียวยา และความสูญเสีย หรือเสียหายทางเศรษฐกิจ ทางสิ่งแวดล้อม ทางสุขภาพอนามัยต่อประชาชนและราชอาณาจักร ไม่ว่าจะการแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าเกิดจากเหตุสุดวิสัยปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือภัยสงครามที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือป้องกันได้

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวน การค้นหาพยานหลักฐาน นอกราชอาณาจักร เพื่อการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดตามมาตรา ๕๓ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า

(๑) เจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่ที่มีไฟไหม้บนพื้นดินหรือป่า ไร่ เรือ โรงงาน อุตสาหกรรม หรือพื้นที่เกษตร นอกราชอาณาจักร ในช่วงเวลาที่เกิดภาวะมลพิษทางอากาศ ในราชอาณาจักรตามที่ปรากฏในข้อมูลดาวเทียม ข้อมูลความเร็วลมและทิศทางลม และข้อมูลสภาพอากาศทางอุตุนิยมวิทยาอื่น ๆ ให้ถือว่าเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ที่ก่อให้เกิดการแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่จะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น

(๒) การเพิ่มขึ้นของค่ามลพิษทางอากาศที่เกินเกณฑ์ของค่าดัชนีคุณภาพอากาศ ในราชอาณาจักร ในช่วงเวลาที่มีการกระทำผิด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับมลพิษทางอากาศ ที่แพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรตาม (๑) เป็นการเพียงพอซึ่งถือได้ว่าเกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในราชอาณาจักร โดยมีต้องนำสืบถึงความเสียหายอื่นใด เว้นแต่จะเป็นการพิสูจน์เพื่อกำหนดมูลค่าความเสียหายที่ผู้กระทำผิดต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

(๓) เอกสารหรือสำเนาอันรับรองถูกต้องแห่งเอกสารหลักฐานที่ออกโดยส่วนราชการ ที่มีอำนาจของรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งแสดงข้อมูลส่วนบุคคล นิติบุคคล หรือทรัพย์สินของบุคคลหรือนิติบุคคล รวมถึงข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หรือหนังสือรับรองการเป็นนิติบุคคล หลักฐานการเป็นเจ้าของหรือครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ แผนที่ภาพถ่ายหรือเอกสารอื่นใด ให้ถือว่าเป็นเอกสารที่ถูกต้องเชื่อถือได้ เว้นแต่จะพิสูจน์เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๕ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด นายจ้าง ผู้ว่าจ้าง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร จะต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้กระทำผิดตามมาตรา ๕๓ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า ตนได้ดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกัน เข้าห้ามปราม หรือขัดขวางมิให้เกิดการกระทำความผิดแล้ว แต่ผู้กระทำความผิดยังคงฝ่าฝืนหรือขัดขืน

ข้อยกเว้นความรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้พิสูจน์เป็นอย่างอื่น หากผู้กระทำผิดเป็นลูกจ้าง ผู้รับจ้าง ตัวแทน ผู้กระทำการแทน บุคคลผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งดำเนินกิจกรรมใด ๆ ในแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศนั้น

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามที่บัญญัติในหมวดนี้เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือกระทำการของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษ หรือรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๕๗ การกระทำความผิดตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๕ ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดในราชอาณาจักร และให้ศาลแพ่ง ศาลอาญา หรือศาลปกครอง ที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีตามแต่กรณี

มาตรา ๕๘ ผู้เสียหายที่มีสิทธิฟ้องร้องดำเนินคดีจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๕ ให้หมายความรวมถึง

(๑) บุคคล นิติบุคคล ชุมชน กลุ่มบุคคล และประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษทางอากาศในช่วงเวลาที่มีการกระทำความผิด

(๒) หน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีสำหรับความผิดในหมวดนี้ ให้อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนคนใดทำการสอบสวนแทนหรือให้ร่วมกันสอบสวนก็ได้ โดยให้มีอำนาจออกหมายเรียกบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุที่เกี่ยวข้องมาสืบสวน หรือสอบสวนได้ตามความจำเป็น สิ่งคดี และมีหน้าที่ประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงาน บุคคล นิติบุคคลในต่างประเทศ รวมถึงหน่วยงานของกระทรวงการต่างประเทศเพื่อเป็นช่องทางทางการทูต ในการขอนำพยานเอกสาร หลักฐาน พยานบุคคล เข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวน ฟ้องร้องดำเนินคดีได้

มาตรา ๖๐ การฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๕ ให้มีอายุความสิบปีนับแต่วันที่มลพิษทางอากาศเข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องผู้กระทำความผิดให้เรียกค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ที่รัฐต้องจ่ายไปทั้งหมดไปในคราวเดียวกัน

บุคคลที่ได้รับความเสียหายจากผู้กระทำความผิดตามความในหมวดนี้ สามารถยื่นคำร้องให้พนักงานอัยการดำเนินการเรียกค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายที่ตนเองต้องประสบมาในคราวเดียวกันกับการฟ้องของพนักงานอัยการก็ได้ และให้พนักงานอัยการได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลและค่าธรรมเนียมในการบังคับคดี โดยจะต้องยื่นคำร้องก่อนศาลชั้นต้นพิพากษาคดี

หมวด ๕

เขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๖๑ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดกำหนดหลักเกณฑ์
เงื่อนไขสำหรับการประกาศเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีข้อมูลแสดงถึงแนวโน้มจะเกิดภาวะมลพิษทางอากาศ
ซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการอากาศสะอาด
จังหวัดหรือคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานครมีอำนาจพิจารณาประกาศให้ท้องที่นั้นเป็น
เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่อ
อากาศสะอาดกำหนด

ให้กรมควบคุมมลพิษประมวลข้อมูลและส่งข้อมูลผลการเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์
มลพิษทางอากาศ และผลการคาดการณ์สถานการณ์มลพิษทางอากาศให้แก่คณะกรรมการอากาศ
สะอาดจังหวัดหรือคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานครอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อใช้
เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

เมื่อมีการประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ ให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ดูแลรับผิดชอบท้องที่นั้น มีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลใด
ที่เป็นเจ้าของ ผู้ครอบครองหรือผู้มีหน้าที่ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแห่งหนึ่งแห่งใด ในท้องที่
จังหวัด ควบคุม ลดหรือหยุดหรือระงับการกระทำที่อาจก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศ
และมีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดกระทำหรือร่วมกันกระทำใด ๆ อันมีผล
เป็นการควบคุม ระงับหรือจัดภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น

ให้คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด กำหนดแนวทาง วิธีการจัดสรรงบประมาณ
เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดหรือคณะกรรมการอากาศสะอาด
กรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมที่เพียงพอต่อการดำเนินงาน
ในเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๖๒ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดประกาศหลักเกณฑ์
และเงื่อนไขสำหรับการกำหนดให้ท้องที่ใดเป็นเขตประสบมลพิษทางอากาศ

ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีภาวะมลพิษทางอากาศที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต
และส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง และไม่มีแนวโน้มที่มลพิษทางอากาศลดลง หรือเกิด
ปัญหาซ้ำซากต่อเนื่องหลายฤดูกาล ให้กรมควบคุมมลพิษเสนอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการ
เพื่ออากาศสะอาดเพื่อพิจารณาประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตประสบ
มลพิษทางอากาศ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารจัดการอากาศสะอาด
ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๓ เมื่อมีการประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตประสบมลพิษทางอากาศ
ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดหรือคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร

จัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศภายในหกสิบวันเพื่อประโยชน์ต่อการเร่งรัดจัดการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลสำเร็จโดยเร็ว และมีการดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบันเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศชนิดต่าง ๆ แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีอยู่ในเขตประสมมลพิษทางอากาศ พฤติการณ์ของการเกิดภาวะมลพิษทางอากาศที่ร้ายแรง รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ ทางสังคม สิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน

(๒) จัดทำบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่ได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลตาม (๑) เพื่อเปรียบเทียบกับระบบข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ย้อนหลัง

(๓) ทำการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินสถานภาพและกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในเขตประสมมลพิษทางอากาศ รวมถึงตลอดถึงประมาณการงบประมาณที่จำเป็นสำหรับการลด ขจัดมลพิษ ฟื้นฟูสภาพแวดล้อม และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ

(๔) จัดระบบบริการสุขภาพรองรับผู้ที่เจ็บป่วยโรคทางเดินหายใจจากมลพิษทางอากาศ

(๕) จัดให้มีห้องปลอดฝุ่นเพิ่มเติมที่เพียงพอรองรับกลุ่มผู้เปราะบาง และในพื้นที่เสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบสูงจากมลพิษทางอากาศ

(๖) เพิ่มช่องทางและรูปแบบการสื่อสารข้อมูลแก่ประชาชนในพื้นที่ เกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษทางอากาศ การดูแลระวังผลกระทบต่อสุขภาพ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ แผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศที่ได้รับงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณแบบบูรณาการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรืองบประมาณในรูปแบบอื่นเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานแบบบูรณาการ

มาตรา ๖๔ การปฏิบัติหน้าที่ตามความในส่วนนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแห่งท้องที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และเจ้าพนักงานอากาศสะอาดเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาและให้เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพื่อจับกุม ปรามปรามเกี่ยวกับความผิดที่มีโทษทางอาญา

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครที่ดูแลท้องที่ได้ประกาศเป็นเขตประสมมลพิษทางอากาศมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลใดที่เป็นเจ้าของผู้ประกอบการ หรือผู้มีหน้าที่ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแห่งหนึ่งแห่งใดในท้องที่จังหวัดหยุด หรือระงับการกระทำการที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศ และมีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดกระทำหรือร่วมกันกระทำการใด ๆ อันมีผลเป็นการควบคุม ระงับหรือขจัด ภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นหรือสั่งปิดกิจการที่เป็นต้นเหตุ

มาตรา ๖๕ ให้กรมควบคุมมลพิษร่วมกันตรวจสอบสาเหตุที่เกิดมลพิษทางอากาศในเขตประสมมลพิษทางอากาศ พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดหรือคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศ

สะอาด ในการกำหนดมาตรการที่เป็นกรทั่วไปและมาตรการเฉพาะในเขตประสบมลพิษทางอากาศ เพื่อป้องกันมิให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศต่อไป

ให้กรมควบคุมมลพิษวิเคราะห์สาเหตุที่เกิดมลพิษทางอากาศในเขตประสบมลพิษทางอากาศและจัดทำข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อพิจารณา กำหนดรายละเอียดวิธีการนำเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์มาสนับสนุนการจัดการแก้ไขปัญหาในเขตประสบมลพิษทางอากาศ

มาตรา ๖๖ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับติดตามการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตประสบมลพิษทางอากาศในราชการส่วนภูมิภาค และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำกับดูแลในราชการส่วนกลาง รวมทั้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำกับติดตามในกรุงเทพมหานคร

ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดหรือคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษในเขตประสบมลพิษทางอากาศเสนอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด ทุกหกเดือนจนกว่าจะมีการประกาศยกเลิกเขตประสบมลพิษทางอากาศ

เมื่อมีการเร่งรัดแก้ไขจัดการปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศจนสถานการณ์มลพิษทางอากาศกลับสู่ภาวะปกติแล้ว ให้คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด คณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร และกรมควบคุมมลพิษเสนอผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดเพื่อพิจารณาออกประกาศยกเลิกเขตประสบมลพิษทางอากาศ

หมวด ๖

เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๖๗ การกำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดตามหมวดนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแรงจูงใจ หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล หรือชุมชน ในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษทางอากาศ หรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาด

เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด ได้แก่ มาตรการดังต่อไปนี้

- (๑) ภาษีอากรสำหรับอากาศสะอาด
- (๒) ค่าธรรมเนียมการจัดการมลพิษทางอากาศ
- (๓) การกำหนดและโอนสิทธิในการระบายมลพิษทางอากาศ
- (๔) การประกันความเสี่ยง
- (๕) มาตรการอุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมบุคคลหรือกิจกรรมสำหรับอากาศ

สะอาด

(๖) เครื่องมือหรือมาตรการอื่นที่คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

มาตรา ๖๘ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๗ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด มีอำนาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงาน ปรึกษาหารือ ขอความร่วมมือ หรือเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีอากรสำหรับอากาศสะอาดที่กำหนดแนวทางในการใช้มาตรการทางภาษีอากร เพื่อสร้างแรงจูงใจในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษทางอากาศ หรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาด

(๒) ประกาศกำหนดแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม และกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการและอัตราค่าธรรมเนียมเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามที่ประกาศ เสียค่าธรรมเนียมเพื่อเป็นเงินที่ใช้ดำเนินการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ เพื่ออากาศสะอาด

(๓) พิจารณานำระบบการกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการระบายมลพิษทางอากาศมาใช้ทั่วราชอาณาจักร หรือท้องถิ่นที่กำหนด และกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และรายละเอียดวิธีการเกี่ยวกับระบบการกำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการระบายมลพิษทางอากาศ เพื่อการจำกัดปริมาณมลพิษทางอากาศในราชอาณาจักร

(๔) ประกาศกำหนดประเภทของกิจการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งอาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อมาตรฐานคุณภาพอากาศ หรือก่อให้เกิดอากาศเสีย หรือต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ต้องจัดให้มีหลักประกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เว้นแต่เป็นกรณีที่มีการกำหนดให้กิจการนั้นต้องจัดให้มีหลักประกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และให้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข จำนวนเงิน วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีและการถอนคืนหลักประกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การวางหลักประกันความเสียหายต้องกระทำก่อนการอนุญาตประกอบกิจการ และเมื่อการประกอบกิจการสิ้นสุดลง ผู้ประกอบกิจการมีสิทธิถอนคืนประกันภัยหรือได้รับหลักประกันคืน

(๕) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลืออุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมบุคคล กลุ่มบุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน หรือส่วนราชการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใด ๆ เพื่อการลดสาเหตุของมลพิษทางอากาศที่แหล่งกำเนิด การป้องกัน การบำบัด ขจัด การจัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ รวมทั้งการดำเนินการใด ๆ สำหรับอากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๙ ค่าธรรมเนียมและรายได้ต่าง ๆ ตามความในหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นงบประมาณอุดหนุนและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสบมลพิษทางอากาศ

หมวด ๗

เจ้าพนักงานอากาศสะอาด

มาตรา ๗๐ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลการปล่อยมลพิษทางอากาศจัดส่งข้อมูลการปล่อยมลพิษทางอากาศให้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๗๑ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาด มีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจง เป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานใดเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของอาคารหรือสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบ ควบคุม หรือสั่งให้ยุติการกระทำที่ ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และหากยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จในเวลา ดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะแล้วเสร็จ

การดำเนินการตาม (๒) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดี กำหนด ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตาม (๒) ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

หมวด ๘

ความรับผิดทางแพ่ง

มาตรา ๗๒ ผู้ใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของ มลพิษทางอากาศอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุ ให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ ผู้นั้นมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบค่าสินไหม ทดแทน หรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าจะการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษทางอากาศนั้น จะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าอันตรายหรือความเสียหายนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นหรือเป็นผลจากการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษ หรือพิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นนั้น เกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำของบุคคลอื่น

มาตรา ๗๓ ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดให้เกิดภาวะมลพิษ ทางอากาศโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหาย แก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้นั้นต้องรับผิดชอบค่าเสียหายหรือซ่อมแซมหรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือความหลากหลายทางชีวภาพที่เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียง สภาพเดิม ไม่ว่าจะการกระทำนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำ ของบุคคลอื่น

มาตรา ๗๔ ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๓ ให้หมายความรวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐรับภาระซึ่ง ค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้จ่ายไปจริงเพื่อยับยั้งเหตุแห่งความเสียหาย ขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น และการฟื้นฟูคุณภาพ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสียหายไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิม ในกรณี

ที่ไม่อาจฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติส่วนหนึ่งส่วนใดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ให้ชำระเป็นค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามมูลค่าของคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือ ทรัพยากรธรรมชาติ ที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น

หมวด ๙

โทษอาญา

มาตรา ๗๕ ผู้ใดกระทำโดยเจตนาหรือโดยประมาท ปล่องทิ้งอากาศเสีย ทำให้ รั่วไหล หรือแพร่กระจายอากาศเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดให้มีคุณภาพตามมาตรฐานควบคุม การระบายหรือปล่องทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่กำหนดในมาตรา ๔๐ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ปรับอีกวันละไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดหรือระงับการกระทำนั้น

มาตรา ๗๖ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ นอกราชอาณาจักรที่ก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศแพร่กระจายเข้ามา ในราชอาณาจักรตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองล้านบาท และปรับอีกไม่เกิน วันละหนึ่งล้านบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

มาตรา ๗๗ ผู้ใดเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด นายจ้าง ผู้ว่าจ้าง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งล้านบาทตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือหยุดการกระทำนั้น

มาตรา ๗๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการกระทำตามคำสั่งที่ออก ตามมาตรา ๖๑ วรรคสี่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการกระทำตามคำสั่งที่ออก ตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๘๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๗๘ หรือมาตรา ๗๙ เป็นผู้ซึ่ง ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของมลพิษหรือก่อให้เกิดภาวะมลพิษ และการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม หรือขัดขวางดังกล่าวนี้ ส่งผลต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของประชาชน หรือต่อทรัพย์สิน ของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ผู้ใดแพร่หรือโฆษณาที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตรายจากแหล่งกำเนิด มลพิษทางอากาศใดโดยมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงหรือความไว้วางใจของสาธารณชนต่อการดำเนิน

กิจการโดยชอบด้วยกฎหมาย ของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการแพร่หรือไขข่าวตามวรรคหนึ่งกระทำโดยการประกาศโฆษณาหรือออกข่าวทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หรือสื่อสารมวลชนอย่างอื่น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ห้าปีหรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๒ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเปรียบเทียบในเขตกรุงเทพมหานคร หรือในส่วนภูมิภาคได้ตามความเหมาะสม คณะกรรมการเปรียบเทียบแต่ละคณะให้มีจำนวนสามคน และต้องแต่งตั้งจากผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๓ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับหรือโทษจำคุกไม่เกินสองปี ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานอากาศสะอาด พบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานอากาศสะอาด แล้วแต่กรณี ส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นแสดงความยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๘๔ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๘๕ ค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบตามหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

หมวด ๑๐

มาตรการปรับเป็นพินัย

มาตรา ๘๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการปล่อยอากาศเสีย ตามมาตรา ๓๘ (๓) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๗ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๘๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๙ บุคคลใดหรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใด เมาในที่โล่งโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๙๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๙๑ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ตามมาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๗๑ มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๙๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานอากาศสะอาด ตามมาตรา ๔๗ วรรคสอง มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๙๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ใดไม่เสียค่าธรรมเนียม การจัดการมลพิษทางอากาศตามมาตรา ๖๘ (๒) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๙๔ ผู้ใดไม่จัดให้มีหลักประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๖๘ (๔) มีความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๙๕ ค่าปรับเป็นพินัยตามความในหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๖ ในวาระเริ่มแรก ในระหว่างที่ยังไม่มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๐ (๔) และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตามมาตรา ๑๐ (๕) ให้คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดประกอบด้วยกรรมการตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) (๓) และ (๖) และให้ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดี

กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๑๐ (๔) และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตามมาตรา ๑๐ (๕)

มาตรา ๙๗ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในส่วนของมลพิษทางอากาศมาใช้ บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๘ หลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการปฏิบัติเพื่อรองรับการใช้สิทธิ ตามมาตรา ๘ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการ เพื่ออากาศสะอาดประกาศกำหนด ภายในสองร้อยเจ็ดสิบวันนับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๙ ให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๒๑ และหลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมตามมาตรา ๑๐ (๕) และ มาตรา ๒๑ (๔) ภายในหกสิบวันนับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๐ ให้มีการจัดทำนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศ สะอาดที่สอดคล้องต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนตามมาตรา ๑๔ (๑) ภายในเก้าสิบวัน นับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๑ ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทาง อากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบตามมาตรา ๒๕ (๑) ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่พระราชบัญญัติ ฉบับนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๒ ให้มีการจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อ อากาศสะอาดตามมาตรา ๓๔ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญ ของประเทศ ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่พระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฯ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันปัญหามลพิษทางอากาศกำลังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในช่วงต้นปีและปลายปีของทุกปี จึงต้องมีการกำหนดกลไกการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ พัฒนาและบูรณาการการบริหารจัดการปัญหาของทุกภาคส่วนให้เป็นระบบและสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน กำหนดให้มีระบบการวางแผนการดำเนินงานและกำกับดูแลเพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิด ตลอดจนป้องกันการปล่อยมลพิษ ฝุ่น คาร์บอน และกลิ่น เข้าสู่สภาพแวดล้อมและชั้นบรรยากาศ พัฒนาระบบการประเมินคุณภาพอากาศ ระบบการเฝ้าระวัง ระบบการเตือนภัย และระบบการจัดการในสถานการณ์วิกฤตจากภาวะมลพิษทางอากาศ รวมถึงพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการให้เกิดอากาศสะอาด เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อสุขภาพอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดมาตรการควบคุมและลดมลพิษทางอากาศ โดยแบ่งออกเป็น ๑๐ หมวด จำนวน ๑๐๒ มาตรา มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังต่อไปนี้

๒.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

บทบัญญัติในหมวดนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกรอบแนวทางการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านอากาศสะอาด ตลอดจนกำหนดรายละเอียดของสิทธิและหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐและบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพัฒนาการของกฎหมายสิ่งแวดล้อมในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับรองสิทธิในการได้รับอากาศสะอาดและสิทธิของบุคคลในการดำรงชีวิตด้วยอากาศสะอาดที่ไม่ส่งผลร้ายต่อสุขภาพ อันเป็นสิทธิต่อเนื่องซึ่งที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้มีมติรับรองเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๒๒ ตลอดจนสิทธิในข้อมูลเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศและคุณภาพอากาศที่จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ (ร่างมาตรา ๖ ถึงร่างมาตรา ๙)

๒.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการเพื่อการจัดการอากาศสะอาด

บทบัญญัติในหมวดนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้มีคณะกรรมการจำนวน ๓ คณะ ได้แก่

(๑) คณะกรรมการระดับนโยบาย เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด” ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด และประเมินผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บทดังกล่าว ตลอดจนเสนอแนะการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมาย มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร ด้านการส่งเสริมการลงทุน รวมถึงมาตรการอื่นต่อคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งระดับรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับป่าไม้ การเกษตร สิ่งแวดล้อม คมนาคม อุตสาหกรรม และสาธารณสุข เป็นต้น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๔ คน กรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม กรรมการผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(๒) คณะกรรมการระดับปฏิบัติการ เรียกว่า “คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด” ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ดัชนีคุณภาพอากาศ มาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ มาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทสถานที่ถาวร และยานพาหนะ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศและเขตประสบมลพิษทางอากาศ เป็นต้น

คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่ง ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงานของรัฐที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับภาคการป่าไม้ การเกษตร สิ่งแวดล้อม คมนาคม อุตสาหกรรม และสาธารณสุข เป็นต้น กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน ๔ คน และกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมีอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการของกรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

(๓) คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ในการจัดทำและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศ และแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการเพื่อลดและขจัดมลพิษ ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ตลอดจนกำหนดแนวทางในการตรวจสอบ กำกับดูแล การอนุญาต และควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร การเผาในที่โล่งในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและคณะกรรมการอากาศสะอาดกรุงเทพมหานคร มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการโดยตำแหน่งซึ่งเป็นข้าราชการระดับภูมิภาค สังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป่าไม้ การควบคุมไฟฟ้า การควบคุมมลพิษ พื้นที่อนุรักษ์ และตัวแทนของภาคเอกชน กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนขององค์กรภาคประชาสังคม และกรรมการ

ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม (ร่างมาตรา ๑๐ ถึงร่างมาตรา ๓๐)

๒.๓ หมวด ๓ การบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

บทบัญญัติในหมวดนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดให้คณะกรรมการบริหารจัดการอากาศสะอาดพัฒนาระบบการบริหารจัดการอากาศสะอาดของประเทศ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

(๑) มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดเป็นค่าตัวเลขซึ่งใช้เป็นเกณฑ์ทั่วไปของคุณภาพอากาศที่ควรจะเป็น ซึ่งกำหนดขึ้นตามหลักวิชาการและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปได้ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) ดัชนีคุณภาพอากาศ

ค่าตัวเลขหรือเกณฑ์แสดงระดับคุณภาพอากาศ กำหนดขึ้นตามหลักวิชาการและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ระบบเฝ้าระวังเพื่อคุณภาพอากาศสะอาดและระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ

กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาระบบเฝ้าระวังคุณภาพอากาศและจัดทำระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ เพื่อรวบรวมข้อมูลคุณภาพอากาศของประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการเฝ้าระวัง แจ้งเตือนภัย และบริหารจัดการคุณภาพอากาศของประเทศ

(๔) กรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศ

กรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและแผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพอากาศเป็นแนวทางปฏิบัติกรำกับทิศทางและการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยมีจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบดำเนินการ (ร่างมาตรา ๓๑ ถึงร่างมาตรา ๓๗)

๒.๔ หมวด ๔ การลดและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด

บทบัญญัติในหมวดนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกลไกควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด โดยแบ่งออกเป็นสี่ส่วน เพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดประเภทต่าง ๆ ได้แก่ แหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร แหล่งกำเนิดประเภทการเผาในที่โล่ง แหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ และมลพิษข้ามพรมแดน

๒.๔.๑ ส่วนที่ ๑ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

กำหนดกลไกที่นำมาใช้ในการป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด ได้แก่ มาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศซึ่งมีได้จำกัดเฉพาะการกำหนดเป็นค่ามาตรฐานที่เป็นตัวเลขในรูปแบบของความเข้มข้นเท่านั้น แต่จะกำหนดเป็นหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติในการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดก็ได้ และจะกำหนดให้แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมหรือการใช้ประโยชน์ในแต่ละพื้นที่ก็ได้ และกำหนดห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่จะถูกควบคุม ปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ เว้นแต่อากาศเสียที่ปล่อยสู่บรรยากาศจะเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ นอกจากนี้ ได้กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจเรียกข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทต่าง ๆ จากภาครัฐและเอกชน (ร่างมาตรา ๓๘ ถึงร่างมาตรา ๔๑)

๒.๔.๒ ส่วนที่ ๒ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทเผาในที่โล่ง

กำหนดกลไกการแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทเผาในที่โล่ง โดยแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทรายการการเผาในที่โล่งที่ห้ามดำเนินการหากไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด โดยให้นำระบบการตรวจสอบย้อนกลับสินค้ามาใช้สำหรับการผลิตทางการเกษตร (ร่างมาตรา ๔๒)

(๒) กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาต โดยจะต้องคำนึงถึงความรุนแรงของสภาวะมลพิษ ความจำเป็นในการเผาในที่โล่ง และผลกระทบต่อประชาชนในบริเวณใกล้เคียง และจะกำหนดแนวทางปฏิบัติเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตด้วยก็ได้ (ร่างมาตรา ๔๒ ถึงร่างมาตรา ๔๕)

๒.๔.๓ ส่วนที่ ๓ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ

กำหนดกลไกการแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ ดังต่อไปนี้

(๑) ยานพาหนะที่จะนำมาใช้จะต้องไม่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศเกินกว่ามาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ

(๒) ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดมีอำนาจสั่งให้หยุดยานพาหนะเพื่อตรวจสอบมลพิษทางอากาศ ในกรณีพบว่ามีการใช้ยานพาหนะโดยฝ่าฝืนมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ให้เจ้าพนักงานอากาศสะอาดออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะนั้นโดยเด็ดขาด

(๓) เขตท้องที่จังหวัดใดเกิดแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศเกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทยานพาหนะ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นประสานกระทรวงมหาดไทย กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อกำหนดมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบกำหนดเพื่อลดมลพิษทางอากาศที่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

(๔) ในเขตท้องที่จังหวัดใดถ้าพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของจังหวัดนั้น หากคุณภาพอากาศในพื้นที่นั้นเกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดอย่างต่อเนื่องจนอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยมีต้นกำเนิดจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นมีอำนาจสั่งห้ามการใช้ยานพาหนะ บางประเภท บางชนิด ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งตามความเหมาะสมในพื้นที่นั้น เพื่อลดมลพิษทางอากาศที่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด (ร่างมาตรา ๔๖ ถึงร่างมาตรา ๕๐)

๒.๔.๔ ส่วนที่ ๔ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทมลพิษข้ามแดน

(๑) กำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน หรือรัฐต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศในทางวิชาการหรือทางเทคโนโลยี หรือการดำเนินการอื่นใดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศข้ามแดน

(๒) กำหนดให้กระทรวงพาณิชย์กำหนดให้สินค้า ผลผลิตทางการเกษตร สินค้าแปรรูปหรือสินค้าอื่นใดที่ผลิตจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศภายนอกประเทศที่มีการผลิต การเก็บเกี่ยว หรือการจัดการวัสดุของเสียทางการเกษตร ที่มีการเผาไหม้ อันก่อให้เกิดมลพิษข้ามแดน เป็นสินค้าห้ามนำเข้าส่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

(๓) กำหนดให้ผู้ก่อมลพิษนอกราชอาณาจักรที่ก่อให้เกิดมลพิษข้ามพรมแดนมีความผิดอาญาและรับโทษตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ในราชอาณาจักร โดยในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลต้องรับโทษด้วย หากเป็นผู้สั่งการหรือดเว้นไม่สั่งการจนเป็นเหตุให้เกิดการกระทำความผิด

(๔) กำหนดความรับผิดทางแพ่งให้ผู้ก่อมลพิษข้ามพรมแดน โดยกำหนดเป็นความรับผิดโดยเคร่งครัด ไม่ว่าจะการแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ และการกระทำพิสูจน์เป็นของจำเลย และผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นนายจ้าง ผู้ว่าจ้าง หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมกับผู้ก่อมลพิษข้ามพรมแดน ไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักรไทย จะต้องร่วมรับผิดชอบค่าเสียหาย

(๕) กำหนดให้ถือว่า การก่อมลพิษข้ามพรมแดนเป็นการกระทำความผิดในราชอาณาจักรไทย และศาลแพ่ง ศาลอาญา หรือศาลปกครอง มีเขตอำนาจการพิจารณาคดีตามแต่กรณี โดยมีอัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการอื่นที่ได้รับมอบหมายจากอัยการสูงสุดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือจะมอบหมายให้พนักงานอัยการ หรือพนักงานสอบสวนคนใดทำการสอบสวนแทนหรือให้ร่วมกันสอบสวนก็ได้ (ร่างมาตรา ๕๑ ถึงร่างมาตรา ๖๐)

๒.๕ หมวด ๕ เขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศ

บทบัญญัติในหมวดนี้มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกลไกการจัดการมลพิษเชิงพื้นที่ โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ตามความรุนแรงของสภาวะมลพิษ ดังนี้

(๑) เขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดมีอำนาจประกาศให้ท้องที่ใดซึ่งมีข้อมูลแสดงถึงแนวโน้มจะเกิดภาวะมลพิษทางอากาศซึ่งอาจเกิดผลกระทบต่อสุขภาพหรือคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ดูแลท้องที่มีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลใดลดหรือหยุดหรือระงับการกระทำที่อาจก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศ และมีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดกระทำหรือร่วมกันกระทำใด ๆ อันมีผลเป็นการควบคุม ระวังหรือขจัดภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น

(๒) เขตประสบมลพิษทางอากาศ

ท้องที่ใดมีภาวะมลพิษทางอากาศที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง และไม่มีแนวโน้มที่มลพิษทางอากาศลดลง หรือเกิดปัญหาซ้ำซาก ต่อเนื่องหลายฤดูกาล ให้กรมควบคุมมลพิษเสนอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อพิจารณาประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตประสบมลพิษทางอากาศ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ดูแลท้องที่ได้ประกาศเป็นเขตประสบมลพิษทางอากาศมีอำนาจออกคำสั่งให้บุคคลใดที่หยุด หรือระงับการกระทำที่ก่อให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศ และมีอำนาจสั่งการให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดกระทำหรือร่วมกันกระทำใด ๆ อันมีผลเป็นการควบคุม ระวังหรือขจัด ภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้น ตลอดจนสั่งปิดกิจการที่เป็นต้นเหตุด้วย ซึ่งเป็นอำนาจที่เพิ่มขึ้นมาจากกรณีเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ นอกจากนี้ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษทางอากาศภายในหกสิบวัน ซึ่งประกอบด้วยบัญชีรายละเอียดแสดงจำนวน ประเภท และขนาดของแหล่งกำเนิดมลพิษ มาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลดและขจัดมลพิษ และฟื้นฟูสภาพแวดล้อม จัดให้มีห้องปลอดฝุ่น จัดระบบบริการสุขภาพรองรับ (ร่างมาตรา ๖๑ ถึงร่างมาตรา ๖๕)

๒.๖ หมวด ๖ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด

บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นการกำหนดเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสร้างและเพิ่มหรือลดแรงจูงใจ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษทางอากาศ หรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาด โดยแบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(๑) กำหนดให้อำนาจคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดในการเสนอแนะกระทรวง กรม ส่วนราชการ หรือหน่วยงานราชการที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากร ที่มีผลต่อการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด

(๒) กำหนดอำนาจคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดในการกำหนดให้ใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ ประกาศกำหนดแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม กำหนดสิทธิและการโอนสิทธิในการระบายมลพิษทางอากาศ

ค่าธรรมเนียม รายได้ประเภทต่าง ๆ ตามความในหมวดนี้ไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน และให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นงบประมาณอุดหนุนและสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศในเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสบมลพิษทางอากาศ (ร่างมาตรา ๖๗ ถึงร่างมาตรา ๖๙)

๒.๗ หมวด ๗ เจ้าพนักงานอากาศสะอาด

บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานอากาศสะอาด ซึ่งนอกจากอำนาจในการเรียกมีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง และอำนาจในการเข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของอาคารหรือสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบ ควบคุม หรือสั่งให้ยุติการกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เจ้าพนักงานอากาศสะอาดยังมีอำนาจออกคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศหรือหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลการปล่อยมลพิษทางอากาศจัดส่งข้อมูลการปล่อยมลพิษทางอากาศให้กับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด (ร่างมาตรา ๗๐ และร่างมาตรา ๗๑)

๒.๘ หมวด ๘ ความรับผิดทางแพ่ง

บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นการกำหนดความรับผิดทางแพ่ง แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ผู้ก่อมลพิษ หรือเป็นต้นเหตุแห่งการรั่วไหล หรือแพร่กระจายของมลพิษทางอากาศ อันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ โดยกำหนดเป็นความรับผิดโดยเคร่งครัด ไม่ว่าจะการแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ และภาระการพิสูจน์เป็นของจำเลย

(๒) กรณีผู้กระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดให้เกิดภาวะมลพิษทางอากาศโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้นั้นต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายหรือซ่อมแซมหรือฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ หรือความหลากหลายทางชีวภาพที่เสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิม โดยกำหนดเป็นความรับผิดโดยเคร่งครัด ไม่ว่าจะการแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ และภาระการพิสูจน์เป็นของจำเลย ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลหรือหน่วยงานของรัฐรับภาระซึ่งค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้จ่ายไปจริงเพื่อยับยั้งเหตุแห่งความเสียหาย ขจัดมลพิษที่เกิดขึ้น และการฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสียหายไปให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงสภาพเดิม ในกรณีที่ไม้อาจฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติส่วนหนึ่งส่วนใดให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ ให้ชำระเป็นค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามมูลค่าของคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น (ร่างมาตรา ๗๒ ถึงร่างมาตรา ๗๔)

๒.๙ หมวด ๙ โทษอาญา

บทบัญญัติในหมวดนี้ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดโทษสำหรับการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ โดยที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพและอนามัยของประชาชนอย่างรุนแรงและในวงกว้าง ตลอดจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดอัตราโทษปรับที่สูงกว่าเกณฑ์ที่ใช้เป็นการทั่วไป (ร่างมาตรา ๗๕ ถึงร่างมาตรา ๘๕)

๒.๑๐ หมวด ๑๐ มาตรการปรับเป็นพินัย

โดยที่ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ใช้บังคับแล้ว จึงได้กำหนดมาตรการปรับเป็นพินัยสำหรับความผิดที่ไม่กระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี (ร่างมาตรา ๘๖ ถึงร่างมาตรา ๙๕)

๒.๑๑ บทเฉพาะกาล

กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับการนำบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการและควบคุมมลพิษทางอากาศที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันมาใช้บังคับไปก่อนจนกว่าจะได้ออกกฎหมายลำดับรองตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนด ในส่วนของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด กำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในระยะเริ่มแรก ระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ตลอดจนกำหนดระยะเวลาการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและหลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมในคณะกรรมการต่าง ๆ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาการจัดทำนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน กรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ (ร่างมาตรา ๙๖ ถึงร่างมาตรา ๑๐๒)

๓. การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๑ การตรวจสอบการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) และคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ซึ่งมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมเป็นคณะทำงานฯ โดยได้มีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) นำร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. เข้าสู่ระบบกลางทางกฎหมายเพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นทางเว็บไซต์ ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

(๒) จัดให้มีการสัมมนาและรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ สำนักงาน ป.ย.ป. และได้ดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น

(๓) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. และจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎหมายที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕

ทั้งนี้ รายละเอียดของการรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว

๓.๒ การตรวจสอบความจำเป็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

(๑) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีความจำเป็นต้องตราขึ้นเพื่อรองรับสิทธิในสุขภาพ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่ประชาชนแต่ละคนพึงได้รับจากรัฐในการจัดสภาพแวดล้อม

(๒) ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายแล้ว

(๓) ร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้ ได้แก่ มาตรา ๓๔ (บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการพูด และเสรีภาพทางวิชาการ) มาตรา ๓๗ (บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบมรดก ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ) มาตรา ๔๐ (บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การจำกัดเสรีภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย)

๔. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

๔.๑ การรับรองสิทธิของบุคคลด้านอากาศสะอาด

การรับรองสิทธิในการได้รับอากาศสะอาด และสิทธิในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับคุณภาพอากาศที่จะส่งผลต่อสุขภาพตามร่างมาตรา ๘ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการรับรองสิทธิทางสิ่งแวดล้อมในกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี (Right to a healthy environment) ซึ่งที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้มีมติรับรองเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๑๒

ในส่วนของกฎหมายต่างประเทศ กฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศสได้กำหนดรับรองสิทธิในอากาศอันปลอดภัยต่อสุขภาพ (droit à respirer un air qui ne nuise pas à sa santé) และสิทธิในข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศและผลกระทบต่อสุขภาพ (droit à l'information sur la qualité de l'air et ses effets sur la santé et l'environnement) ในกฎหมายระดับรัฐบัญญัติ โดยเพื่อคุ้มครองสิทธิดังกล่าว รัฐมีหน้าที่ดำเนินการ (obligation de moyen) มิใช่หน้าที่ก่อผล (obligation de résultat) โดยการรับรองสิทธิในข้อมูลข่าวสารเป็นสิทธิในการได้รับการแจ้งเตือนสภาวะมลพิษเมื่อความหนาแน่นสูงกว่าค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ

๔.๒ การจัดการมลพิษทางอากาศโดยอ้างอิงมาตรฐานคุณภาพอากาศ

กฎหมายว่าด้วยการควบคุมมลพิษ กฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศเป็นค่าอ้างอิงคุณภาพอากาศที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ โดยเดิมมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้มีมาตรฐานคุณภาพอากาศซึ่งเป็นค่าตัวเลขแทนความหนาแน่นของก๊าซและสารอื่น ๆ ในอากาศ

กฎหมายต่างประเทศมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศเพื่อวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน และมีการกำหนดมาตรการโดยอ้างอิงกับมาตรฐานนั้น เช่น Clean Air Act of 1970

ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศปฐมภูมิ (primary standards) ซึ่งกำหนดขึ้นโดยอ้างอิงจากผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรและต่อกลุ่มผู้อ่อนไหว และค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศทุติยภูมิ (secondary standards) ซึ่งกำหนดขึ้นโดยอ้างอิงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ได้แก่ พันธุ์พืช น้ำ ดิน สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ในกรณีที่มีการกำหนดเขตพื้นที่ในมลรัฐใดให้เป็นเขตพื้นที่ที่ความหนาแน่นของมลพิษสูงกว่าค่ามาตรฐาน (non-attainment areas) รัฐบาลของมลรัฐนั้นจะต้องกำหนดมาตรการที่จะต้องทำให้เกิดการลดความหนาแน่นของมลพิษชนิดนั้นได้จริงภายในกำหนดระยะเวลาห้าปี และในการอนุญาตประกอบกิจการอันเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศใหม่ในพื้นที่ที่ความหนาแน่นของมลพิษสูงกว่าค่ามาตรฐาน ผู้ขออนุญาตจะต้องใช้เทคโนโลยีที่ดีที่สุดที่มีอยู่เพื่อลดปริมาณการปล่อยมลพิษแต่ละชนิด

ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม (Code de l'environnement) ของประเทศฝรั่งเศสกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศรวมทั้งสิ้น ๖ มาตรฐาน ดังนี้

(๑) ค่ามาตรฐานเพื่อการแจ้งเตือน (seuil d'alerte) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐแจ้งเตือนสถานะมลพิษในพื้นที่ที่ตรวจวัดความหนาแน่นได้เกินค่ามาตรฐานนี้

(๒) ค่ามาตรฐานเพื่อการแจ้งเตือนกลุ่มบุคคลอ่อนไหว (seuils d'information et de recommandation) ซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อให้หน่วยงานของรัฐแจ้งเตือนสถานะมลพิษต่อกลุ่มบุคคลอ่อนไหวที่เมื่อได้รับมลพิษในระดับดังกล่าวเป็นช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก็สามารถเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

(๓) เกณฑ์คุณภาพอากาศบังคับ (valeur limite) เป็นค่าระดับความหนาแน่นเฉลี่ยของมลพิษแต่ละชนิด ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นค่าเพดาน และรัฐมีหน้าที่ควบคุมความหนาแน่นตามจริงมิให้เกินเพดาน

(๔) เกณฑ์คุณภาพอากาศเป้าหมาย (valeur cible) เป็นค่าเป้าหมายเพื่อให้รัฐกำหนดมาตรการให้ลดความหนาแน่นของมลพิษให้ได้ตามเกณฑ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) เป้าหมายคุณภาพอากาศ (objectif de qualité de l'air) เป็นค่าเป้าหมายระยะยาวเพื่อให้รัฐกำหนดมาตรการให้ลดความหนาแน่นของมลพิษ

(๖) เกณฑ์ปริมาณฝุ่นละอองที่ได้รับเข้าสู่ร่างกายรายวัน (Indice d'exposition moyenne - IEM) เป็นเกณฑ์เป้าหมายเพื่อลดความหนาแน่นของมลพิษให้ได้ตามเกณฑ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔.๓ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด

การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เป็นการกำหนดค่ามาตรฐานความหนาแน่นของมลพิษเป็นค่าเพดาน เพื่อกำหนดห้ามมิให้มีการปล่อยมลพิษจากแต่ละแหล่งกำเนิดเกินค่ามาตรฐานนั้น ซึ่งเดิมเป็นกลไกตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

สำหรับกฎหมายต่างประเทศ พระราชบัญญัติการควบคุมมลพิษทางอากาศของประเทศญี่ปุ่น (Air Pollution Control Act) กำหนดให้ในเขตพื้นที่ใดที่มีการตรวจวัดพบว่ามีความหนาแน่นของมลพิษในชั้นบรรยากาศโดยทั่วไปในระดับสูง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดกำหนดค่ามาตรฐานความหนาแน่นของมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่เข้มงวดขึ้นสำหรับมลพิษแต่ละชนิดได้ และโรงงานอันเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าวจะต้องควบคุมมลพิษให้ได้ตามเกณฑ์นั้น ซึ่งกลไกตามร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้ในลักษณะเดียวกัน

ส่วนกลไกการจัดการมลพิษข้ามพรมแดน การงดเว้นการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าที่ก่อให้เกิดมลพิษข้ามพรมแดน เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรป ที่ใช้มาตรการกีดกันทางการค้าเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในประเทศอื่น สำหรับการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรต้องรับโทษอาญาภายในราชอาณาจักร และรับผิดชอบค่าเสียหายทางแพ่ง นั้น ซึ่งมีที่มาจากกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ สำหรับกรณีความผิดทางอาญา กลไกดังกล่าวสอดคล้องหลักกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อยกเว้นหลักดินแดน ในกรณีการกระทำความผิดเกิดขึ้นนอกราชอาณาจักร แต่ผลของการกระทำเกิดขึ้นในราชอาณาจักร แม้จะไม่มีเจตนาเล็งเห็นผล แต่โดยลักษณะแห่งการกระทำผลที่เกิดขึ้นควรเกิดในราชอาณาจักร ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

๔.๕ กลไกจัดการมลพิษเชิงพื้นที่

โดยที่ความหนาแน่นของมลพิษในแต่ละพื้นที่ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนแหล่งกำเนิดมลพิษและลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ จึงมีกลไกจัดการมลพิษเชิงพื้นที่ ซึ่งเดิมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้มีเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ และเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๙ ซึ่งจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด โดยร่างพระราชบัญญัติอากาศสะอาด พ.ศ. กำหนดให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในการสั่งลด ระวัง หรือจำกัดกิจกรรมกำเนิดมลพิษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางตามกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส เมื่อกำหนดให้เมื่อได้ผลตรวจวัดค่าความหนาแน่นของมลพิษทางอากาศสารหนึ่งสารใดหรือรวมกัน สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศเพื่อการแจ้งเตือน (seuil d'alerte) หรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพอากาศเพื่อการแจ้งเตือนสำหรับกลุ่มเปราะบาง (seuils d'information et de recommandation) ได้ในพื้นที่บริเวณ ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องประกาศให้พื้นที่นั้นให้เป็นเขตแจ้งภัยมลพิษ (zones d'alerte) โดยทันที และสั่งให้งดกิจกรรมประเภทที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพและการประกอบอาชีพของประชาชนน้อยกว่าเสียก่อน ในกรณีที่เกิดสภาวะวิกฤตมลพิษต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวกว่าสามวันติดต่อกัน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องสั่งให้ใช้มาตรการอื่นเพิ่มเติมที่เข้มงวดขึ้น ซึ่งจะกระทบกระเทือนต่อเสรีภาพตลอดจนกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงขึ้นก็ได้

๕. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ในช่วงระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบปัญหาหมอกพิษทางอากาศในระดับรุนแรงและเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน เนื่องจากความหนาแน่นของฝุ่นละอองดังกล่าวในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง สูงขึ้นในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเป็นระยะเวลาติดต่อกันยาวนาน ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดกลไกการควบคุมและจัดการมลพิษซึ่งเข้มงวดขึ้นกว่ากลไกตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดเพิ่มมาตรการเฉพาะสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่าง ๆ กัน ประกอบด้วยมาตรการลดมลพิษเฉพาะหน้า ได้แก่ การกำหนดให้อำนาจแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในสั่งหยุดกิจกรรมกำเนิดมลพิษเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และมาตรการระยะยาวซึ่งรวมถึงมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดมาตรการแจ้งเตือนและมาตรการช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้วย โดยมีมุ่งหมายให้หน่วยงานของรัฐ

ที่เกี่ยวข้องมีเครื่องมือทางกฎหมายในการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ลดผลกระทบต่อสุขภาพและชีวิตของประชาชน ต่อระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ...

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย สำนักงาน ป.ย.ป. และ กรมควบคุมมลพิษ

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

(๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี การจัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพโดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

(๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้งระบบ การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีเป้าประสงค์เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษาและฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและมีความสมบูรณ์ยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ และมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ ทั้งนี้ ในการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์และยั่งยืน มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มมากขึ้นทั้งในเขตเมืองและชุมชน มลพิษทางอากาศดีขึ้น และเกิดความสัมพันธ์ระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทั้งทรัพยากรทางบก ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ปัญหาคืออะไร

การขยายตัวทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของประชากรในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะปัญหามลพิษทางอากาศได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๐๑๔ องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประเมินว่า ประชากรส่วนใหญ่ของโลกเผชิญกับระดับมลพิษทางอากาศที่สูงกว่าค่าแนะนำคุณภาพอากาศ (Air Quality Index :AQI) อย่างมาก และมีการเสียชีวิตจากโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศกว่า ๗ ล้านคนต่อปี สถานการณ์มลพิษทางอากาศรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ทำให้ในปี ๒๐๒๑ องค์การอนามัยโลกได้ยกระดับค่าแนะนำคุณภาพอากาศให้สูงขึ้นจากเดิม เพื่อกระตุ้นเตือนถึงความร้ายแรงของมลพิษทางอากาศต่อสุขภาพและชีวิตของประชากรโลก โดยมีการปรับค่าแนะนำเฉลี่ยรายปีของฝุ่นพิษขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน หรือ Particulate Matter 2.5 (PM 2.5) จาก ๑๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรต่อปี เป็น ๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตรต่อปี

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่เผชิญปัญหามลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่องและได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ โดยมลพิษทางอากาศครอบคลุมทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งหลายจังหวัดในเขตภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก และภาคใต้ วิกฤตคุณภาพอากาศดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชน และบางช่วงมีระดับฝุ่น PM 2.5 สูงจนอยู่ในขั้นที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะผลกระทบที่จะเกิดกับเด็ก ผู้สูงอายุ และผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เพื่อแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ รัฐบาลได้ประกาศให้ปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 เป็นวาระแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม สถานการณ์มลพิษทางอากาศนับแต่ปี ๒๕๖๒ จนถึงปัจจุบัน ยังคงอยู่ในระดับที่สูงเกินกว่าค่าแนะนำขององค์การอนามัยโลกหลายเท่าตัว

สาเหตุของปัญหา

ต้นเหตุของปัญหามลพิษทางอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นในปัจจุบัน เป็นผลมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรโลกที่ทำให้มีการผลิต การบริโภค และการเดินทางเพิ่มสูงขึ้น โดยมีมลพิษทางอากาศส่วนใหญ่เกิดจากระบบการผลิตทั้งในภาคการเกษตร โรงไฟฟ้า การขนส่ง และโรงงานอุตสาหกรรม รวมทั้งสาเหตุจากพฤติกรรมของคนในเมืองและชนบท กล่าวคือ

- ในพื้นที่เขตเมือง ได้แก่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และเขตเมืองขนาดใหญ่ สาเหตุของมลพิษในอากาศมากที่สุดมาจากไอเสียจากรถยนต์ผนวกกับการจราจรที่ติดขัด โดยเฉพาะจากพาหนะเครื่องยนต์ดีเซลที่มีกระบวนการเผาไหม้ไม่สมบูรณ์ ส่งผลให้เกิดเขม่าและฝุ่นควันมาก รองลงมาคือ การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิลในโรงไฟฟ้า โรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้าง การเผาเศษขยะ และกิจกรรมในครัวเรือน โดยผลการศึกษาระดมควบคุมมลพิษในปี ๒๕๖๑ พบว่า พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีส่วนการระบายนพิษจากการจราจรสูงถึงร้อยละ ๕๒

- ในพื้นที่ชนบท ส่วนหนึ่งเกิดจากการเผาวัสดุการเกษตร เช่น การเผาอ้อยก่อนตัด การเผาตอซังในไร่ข้าวโพดและนาข้าว เพราะเป็นวิธีที่ง่ายและประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่ายสำหรับเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย การเผาขยะ นอกจากนี้ ยังมีบางพื้นที่มีการเผาเพื่อหาของป่า การเผาเพื่อบุกรุกพื้นที่ป่าและจับจองพื้นที่ทำกิน และปัญหาไฟป่า รวมถึงปัจจัยจากสภาพอุตุนิยมวิทยาที่เริ่มเปลี่ยนเข้าสู่สภาวะความเป็นกลางและกำลังพัฒนาเข้าสู่ปรากฏการณ์เอลนีโญส่งผลให้เกิดความแห้งแล้ง การบริหารจัดการเชื้อเพลิงได้น้อย ทำให้ปริมาณเชื้อเพลิงสะสม สถานการณ์ไฟป่าจึงมีความรุนแรง ประกอบกับภาครัฐมีข้อจำกัดด้านจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่สอดคล้องกับพื้นที่ป่าที่มีขนาดใหญ่ ในกรณีที่เกิดไฟป่าขึ้นพร้อมกันหลายพื้นที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการได้ทันการณ์ รวมถึงปัญหาฝุ่นควันที่พัดมาจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีการเผาวัสดุทางการเกษตรหลังจากการเพาะปลูก อย่างไรก็ตาม ปัญหาฝุ่นควันดังกล่าวอยู่นอกเหนืออำนาจการจัดการของรัฐไทย ทั้งนี้ จากผลการศึกษาของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติในปี ๒๕๖๕ พบว่า พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีส่วนการเกิดฝุ่นพิษจากการเผาไม้ซั้วมวลจากการเผาป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม สูงถึงร้อยละ ๔๘

ทั้งนี้ สถานการณ์ปัญหามลพิษในอากาศ โดยเฉพาะปัญหาฝุ่น PM 2.5 จะมีความรุนแรงมากขึ้นในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคมของทุกปี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศตามฤดูกาลทำให้การไหลเวียนและถ่ายเทอากาศไม่ดี ฝุ่นควันจึงสะสมในอากาศ โดยเฉพาะพื้นที่ในเขตภาคเหนือซึ่งภูมิประเทศเป็นที่ราบล้อมรอบไปด้วยภูเขาทำให้มีลักษณะเหมือนแอ่งกระทะ และในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีอาคารสูงจำนวนมาก จึงทำให้มีการสะสมหมอกควันในอากาศและประสบปัญหามลพิษที่รุนแรงและยาวนานกว่าพื้นที่อื่น โดยข้อมูลคุณภาพอากาศในช่วงดังกล่าว พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล^๑ มีปริมาณฝุ่นพิษ PM 2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมงมีค่า ๓๓ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๘ เมื่อเทียบกับในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยมี

^๑ ข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ - มีนาคม ๒๕๖๖

จำนวนวันที่ฝุ่นพิษ PM 2.5 เกินค่ามาตรฐาน ๕๒ วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๔๘ สำหรับพื้นที่เขตภาคเหนือ ๑๗ จังหวัด^๒ ปริมาณฝุ่นพิษ PM 2.5 เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๖๒ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐๗ โดยจำนวนวันที่ฝุ่นพิษ PM 2.5 เกินค่ามาตรฐาน ๑๑๒ วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๐ และจำนวนจุดความร้อนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕๖

ผลกระทบของปัญหา

ปัญหามลพิษในอากาศที่ต่อเนื่องและรุนแรงดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน เนื่องจากมลพิษทางอากาศโดยเฉพาะฝุ่นพิษ PM 2.5 สามารถจับตัวกับสารเคมีและโลหะหนักที่ลอยในอากาศได้ และด้วยขนาดที่เล็กมากทำให้การสูดดมฝุ่นดังกล่าวสามารถเข้าถึงถึงทางเดินหายใจและลงสู่ปอด และบางอนุภาคอาจเข้าสู่กระแสเลือดจึงก่อให้เกิดโรคในระบบทางเดินหายใจ ระบบหัวใจและหลอดเลือด และระบบอื่น ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็ก หญิงมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัวโดยเฉพาะโรคปอดหรือโรคหัวใจ ซึ่งถือเป็นกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงสูง จากข้อมูลเฝ้าระวังโรคของกระทรวงสาธารณสุขระบุว่า ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม ๒๕๖๖ พบผู้ป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศกว่า ๑.๗ ล้านราย โดยกลุ่มโรคที่พบผู้ป่วยสูงสุด ได้แก่ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคผิวหนังอักเสบ และตาอักเสบ

นอกจากนี้ มลพิษทางอากาศยังส่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากภาคการท่องเที่ยวถือเป็นตัวจักรสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ ในช่วงที่สถานการณ์ปัญหาฝุ่นควันหรือ PM 2.5 อยู่ในระดับสูง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากทั้งในประเทศและต่างประเทศหลีกเลี่ยงที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในเขตจังหวัดหรือพื้นที่ที่มีมลพิษทางอากาศในระดับที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยเฉพาะในช่วงธันวาคมถึงมีนาคมของทุกปี ซึ่งตรงกับฤดูกาลที่ชาวตะวันตกและชาวเอเชียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยเคยมีการประเมินว่า สถานการณ์มลพิษฝุ่น PM 2.5 ในกรุงเทพมหานครช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ก่อให้เกิดค่าเสียโอกาสด้านสุขภาพ ด้านการท่องเที่ยว และค่าเสียโอกาสของภาคธุรกิจอื่นที่อาจได้รับผลกระทบจากการที่ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรวมราว ๓,๒๐๐ - ๖,๐๐๐ ล้านบาท

นอกจากผลกระทบต่อประชาชนและความเสียหายต่อเศรษฐกิจที่เห็นได้ชัดจนแล้ว สถานการณ์มลพิษทางอากาศยังส่งผลเสียหายในระยะยาวต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพด้วย โดยมีผลการศึกษาวิจัยจำนวนมากที่ระบุว่า มลพิษทางอากาศสามารถสะสมอยู่ในธรรมชาติได้นานและยากที่จะกำจัดให้หมดไปจากสภาพแวดล้อมได้ มลพิษในอากาศจึงมีส่วนทำลายระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ อันเป็นผลกระทบระยะยาวที่ส่งผลต่อคนรุ่นต่อไป

นอกจากนี้ สถานการณ์มลพิษทางอากาศดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อต้นทุนของภาครัฐในการดูแลรักษาสุขภาพของคนไทย ทั้งในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ระบบสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ และระบบประกันสังคมที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงต้นทุนในการฟื้นฟูดูแลระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งยังทำให้ภาครัฐสูญเสียโอกาสในการนำงบประมาณในส่วนดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศในด้านอื่นที่จำเป็น

^๒ ข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม - พฤษภาคม ๒๕๖๖

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

จากปัญหามลพิษทางอากาศที่ประเทศต้องเผชิญอย่างต่อเนื่องและผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงต่อประชาชน และความเสียหายต่อเศรษฐกิจและระบบนิเวศในระยะยาว ภาครัฐจึงจำเป็นต้องมีกลไกการบริหารจัดการและควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิดมลพิษทางอากาศในทุกมิติ ทั้งมาตรการเฝ้าระวังและศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพอากาศ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลในการบริหารจัดการคุณภาพอากาศของประเทศ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่ครอบคลุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทุกรูปแบบ ทั้งโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ เกษตรกรรม การคมนาคมและขนส่ง การเผาในที่โล่ง การเผาป่า การเผาในพื้นที่เกษตรกรรม การก่อสร้าง หมอกควันข้ามแดน รวมถึงมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศเชิงพื้นที่ ตลอดจนการมีเครื่องมือหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ และมาตรการส่งเสริมอื่น ๆ เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ รวมถึงประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบและมีบทบาทหน้าที่ในการควบคุม ปรึบลด และแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศร่วมกัน อันจะนำไปสู่การสร้างสภาวะแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพของประชาชน และการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซงคืออะไร

เพื่อให้มีกฎหมายเฉพาะในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาฝุ่นควันและมลพิษทางอากาศได้อย่างบูรณาการ โดยร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลัก ๕ ประการ ดังนี้

๑. กำหนดสิทธิของประชาชนในการได้รับอากาศสะอาด สิทธิการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมลพิษในอากาศ สิทธิในการเฝ้าระวัง รวมถึงสิทธิในการรวมตัวและการมีส่วนร่วมของบุคคลในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้มีระบบบริหารจัดการคุณภาพอากาศอันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของประชาชน

๒. กำหนดกลไกในการจัดการอากาศสะอาดอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผนแม่บทหรือกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด การจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพอากาศระดับจังหวัดและพื้นที่ ตลอดจนจรรยาบรรณสถานการณ์คุณภาพอากาศ และรายงานผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศของประเทศ

๓. กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการอากาศสะอาดอย่างครบวงจร ประกอบด้วย การกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด การพัฒนาระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ การกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศที่ครอบคลุมทุกแหล่งกำเนิดและกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษ รวมถึงการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังเพื่อคุณภาพอากาศสะอาด

๔. กำหนดแนวทางหรือมาตรการจัดการคุณภาพอากาศภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย มาตรการรายงานคุณภาพอากาศภายใต้สถานการณ์ปกติ มาตรการเฝ้าระวังในเขตพื้นที่เสี่ยง และมาตรการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ประสบมลพิษ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการหน่วยงานราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตลอดจนการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหามลพิษในอากาศให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่

๕. กำหนดให้มีเครื่องมือหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการปรับปรุงวิธีการผลิต หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหรือหรือกลุ่มบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษในอากาศ รวมถึงการกำหนดบทลงโทษและความรับผิดชอบต่อความเสียหายและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญโดยประกาศให้การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นพิษเป็นวาระแห่งชาติ เมื่อปี ๒๕๖๒ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นพิษ” ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๔ ได้ต่อยอดการดำเนินงานผ่านการจัดทำและขับเคลื่อนแผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นพิษ ๑๒ ข้อ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และจัดตั้งศูนย์แก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ (ศกพ.) พร้อมกันนี้ ในปี ๒๕๖๕ ได้จัดทำแผนเฉพาะกิจฯ ๙ ข้อ ประกอบด้วย “๑ สื่อสาร ๕ ป้องกัน ๓ เผชิญเหตุ” โดยยกระดับการสื่อสารประชาสัมพันธ์และการพยากรณ์ฝุ่นพิษให้มีความแม่นยำมากขึ้น มุ่งเน้นเน้นการเพิ่มบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเพิ่มความเข้มงวดการตรวจสอบการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิด

ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติฯ แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นพิษ ๑๒ ข้อ แผนเฉพาะกิจเพื่อการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นพิษ ปี ๒๕๖๕ จำนวน ๙ ข้อ โดยมีการเตรียมความพร้อมก่อนเกิดสถานการณ์ การดำเนินงานในช่วงสถานการณ์ และการถอดบทเรียนหลังสิ้นสุดสถานการณ์เพื่อปรับปรุงแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดยมาตรการที่ผ่านมา อาทิ

- การตรวจสอบตรวจวัดควันดำรถบรรทุกและรถโดยสารทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ – ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ ตรวจแล้ว ๑๖๕,๓๐๘ คัน ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ๘๙๓ คัน โดยเป็นในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ๖๓,๙๙๗ คัน ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ๑๙๐ คัน

- การปรับปรุงค่ามาตรฐานควันทาเพื่อเพิ่มความเข้มงวดและประสิทธิภาพการควบคุมมลพิษ และแก้ปัญหา PM 2.5 จากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทรถยนต์ โดยได้ออกประกาศเรื่องกำหนดมาตรฐานค่าควันทาของรถยนต์ที่ใช้เครื่องยนต์แบบจุดระเบิดด้วยการอัด พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดค่าความทึบแสงไม่เกินร้อยละ ๓๐ จากเดิมไม่เกินร้อยละ ๔๕ และค่ากระตาศกรองไม่เกินร้อยละ ๔๐ จากเดิมไม่เกินร้อยละ ๕๐

- การแก้ไขปัญหาอ้อยไฟไหม้ โดยผลการดำเนินงานในปีการผลิต ๒๕๖๔/๒๕๖๕ ณ วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ มีปริมาณอ้อยไฟไหม้เข้าหีบคิดเป็นร้อยละ ๒๕ ซึ่งน้อยกว่าปีที่แล้วในช่วงเวลาเดียวกัน และมีเป้าหมายจะลดให้เหลือร้อยละ ๐ ภายในฤดูกาลผลิต ๒๕๖๖/๒๕๖๗

- การดำเนินโครงการ “ชิงเก็บ ลดเผา” ในปี ๒๕๖๔ สามารถดำเนินการเก็บขนเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่ามาใช้ประโยชน์ได้ ๒,๘๐๐ ตัน จากเป้าหมาย ๑,๐๐๐ ตัน ครอบคลุมพื้นที่ ๔๐๐,๐๐๐ ไร่ ส่งผลให้จำนวนจุดความร้อนในพื้นที่ชิงเก็บลดลงร้อยละ ๖๐

- การแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน ซึ่งได้มีการประสานผ่านสำนักเลขาธิการอาเซียนเพื่อขอความร่วมมือประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งได้มีการเสนอให้พิจารณาขยายแผนการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการ เชียงราย ๒๐๑๗ (เพิ่มขึ้นอีก ๕ ปี) และการกำหนดตัวชี้วัดร่วม ASEAN Joint KPI เพื่อลดจุดความร้อนในภูมิภาคอาเซียนร้อยละ ๒๐ ภายในปี ๒๕๖๕

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนเฉพาะกิจฯ ในแต่ละปี เพื่อนำมาปรับปรุงและกำหนดไว้ในแผนเฉพาะกิจฯ ในปี ๒๕๖๖ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัญหามลพิษทางอากาศมีความซับซ้อนและมีความสัมพันธ์เชิงนโยบายในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และภาคเกษตรกรรม ตลอดจนขนโยบายด้านพลังงานของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและความรู้ความเข้าใจและความร่วมมือของชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนข้อจำกัดของเครื่องมือและมาตรการทางกฎหมาย รวมถึงประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้สถานการณ์มลพิษในอากาศของประเทศไทยยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕ ถึงพฤษภาคม ๒๕๖๖ ปริมาณฝุ่น PM 2.5 ทั่วประเทศ เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง มีค่า ๓๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๘ เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยมีจำนวนวันที่ฝุ่นพิษ PM 2.5 เกินค่ามาตรฐาน ๑๓๓ วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๐ และจุดความร้อนเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ ๒๒๖

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

การแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในหลายประเทศ จะมีกฎหมายในการบริหารจัดการอากาศเป็นการเฉพาะ โดยได้ศึกษามาตรการและกลไกของกฎหมายในการบริหารจัดการอากาศจากประเทศสหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกา มี Clean Air Act เป็นกฎหมายระดับสหรัฐ (Federal Law) ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากการปล่อยมลพิษที่สร้างมลภาวะแก่อากาศ โดยรอบ กฎหมายนี้ได้มอบหมายให้สำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมแห่งสหรัฐอเมริกา (Environmental Protection Agency หรือ EPA) กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศ และมอบความรับผิดชอบหลักให้แก่มลรัฐ ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว และยังกำหนดในเรื่องอื่น ๆ เช่น กำหนดควบคุมการปล่อยมลพิษอันตราย ๑๘๗ ประเภท การนำระบบกำหนดเพดานและจัดสรรสิทธิการปล่อย (cap-and-trade) มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาฝนกรด การป้องกันให้พื้นที่ที่คุณภาพอากาศสะอาดอยู่แล้วไม่เสื่อมถอยลงไป

Clean Air Act มีมาตรการทางกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานอากาศระดับชาติ การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดใหม่ การควบคุมมลพิษที่เป็นอันตราย (Hazardous Air Pollutants) การปกป้องคุณภาพอากาศในพื้นที่ที่เป็นไปตามมาตรฐานอยู่แล้วและการป้องกันพิษจากหมอกควันในภูมิภาค (Regional Haze) การแก้ไขปัญหาฝนกรด การปกป้องชั้นโอโซนที่บรรยากาศชั้นสตราโตสเฟียร์ มาตรฐานการปล่อยมลพิษจากแหล่งเคลื่อนที่ได้ (Emission Standards for Mobile Sources) การควบคุมเตาเผาขยะมูลฝอย (solid waste incinerators) ตลอดจนการควบคุมการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นอกจากนี้ ในการจัดการมลพิษในอากาศ Clean Air Act ได้มีการแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ พื้นที่ที่ได้ตามมาตรฐาน (attainment area) และพื้นที่ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน (non-attainment area) โดยมีการกำหนดมาตรการเพื่อให้พื้นที่ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐาน รวมทั้งมีการกำหนดรายละเอียดในการบริหารจัดการแหล่งกำเนิดมลพิษแต่ละประเภทเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาแต่ละด้านได้อย่างครอบคลุม

สำหรับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้แต่ละมลรัฐ มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการของมลรัฐ (State Implementation Plans: SIPs) โดยมลรัฐต้องส่งแผนให้ EPA พิจารณา หากแผนดังกล่าวไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือมลรัฐไม่ปฏิบัติตามแผน มลรัฐอาจไม่ได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลกลางหรือไม่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมที่ขัดต่อมาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ ยังกำหนดให้มลรัฐใช้ระบบอนุญาตสำหรับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมโดยต้องได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการจากรัฐบาลกลางด้วย

ตัวอย่างกิจกรรมที่ควบคุม อาทิ การเผาในภาคการเกษตร มลรัฐส่วนใหญ่มีการใช้ระบบอนุญาตการเผาเพื่อจำกัดการเผาไม่ให้เกินขีดความสามารถในการดูดซับของธรรมชาติ โดยคำนึงถึงวัน เวลา และสภาวะแวดล้อม โดยเกษตรกรที่ต้องการเผาจะต้องลงทะเบียนล่วงหน้าและให้ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการเผาและมาตรการป้องกันเหตุเพลิงไหม้ โดยเกษตรกรต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่รับผิดชอบก่อนดำเนินการเผา และรายงานการเผาต่อเจ้าหน้าที่ภายใน ๒๔ ชั่วโมงภายหลังจากดำเนินการเสร็จสิ้น นอกจากนี้ ยังมีมาตรการฝึกอบรมด้านการเผาให้แก่เกษตรกรและมีการทบทวนการฝึกอบรมทุก ๕ ปีด้วย ในขณะที่บางมลรัฐ

มีมาตรการคิดค่าธรรมเนียมการเผาในภาคการเกษตร และบางมลรัฐกำหนดชัดเจนว่าจะใช้ระบบอนุญาตการเผาในภาคการเกษตรเป็นการชั่วคราวเพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่การจัดการที่ไม่มี การเผาเกิดขึ้นในภาคการเกษตร โดยมีบางมลรัฐกำหนดระยะเวลาไม่เกิน ๓ ปี เป็นต้น

ในการบังคับตามกฎหมาย กฎหมายนี้กำหนดให้หน่วยงานมีอำนาจออกคำสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง ออกคำสั่งกำหนดโทษทางปกครอง รวมถึงดำเนินคดีทางแพ่งและอาญาได้ ทั้งนี้ ในการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ให้อำนาจแก่ EPA ที่จะขอให้แหล่งกำเนิดมลพิษนำส่งรายงาน เผ่าติดตามการปล่อยมลพิษ และให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของ EPA เข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริงต่าง ๆ นอกจากนี้ กฎหมายนี้ยังกำหนดให้ประชาชนสามารถดำเนินคดีได้กับทั้งบุคคล ภาคเอกชน หรือหน่วยงานของรัฐที่ก่อมลพิษ รวมถึงขอให้ EPA ออกข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการแก้ไขและป้องกันปัญหามลพิษเพิ่มเติมได้

สิงคโปร์

สิงคโปร์ มีกฎหมายในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศ จำนวน ๒ ฉบับ ซึ่งมีมาตรการ ดังนี้

(๑) Environmental Pollution Control Act ๑๙๙๙ ซึ่งกำหนดหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษในการบำรุงรักษาและใช้อุปกรณ์เพื่อควบคุมมลพิษทางอากาศ มาตรการควบคุมการปล่อยควันดำ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดและยานพาหนะ มาตรการควบคุมการใช้วัตถุไวไฟ อุปกรณ์เผาเชื้อเพลิง หรือการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่กำหนด มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ มาตรการกำหนดพื้นที่พิเศษ การรายงานผลการตรวจสอบมลพิษจากแหล่งกำเนิดด้วยตนเอง การวางหลักประกัน รวมถึงมาตรการบังคับใช้กฎหมายเพื่อให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนี้ เป็นต้น

(๒) Transboundary Haze Pollution Act ๒๐๑๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการกับบริษัทเอกชนขนาดใหญ่หลายแห่งของประเทศสิงคโปร์ที่เป็นผู้ลงทุนในบริษัทปาล์มน้ำมันและอุตสาหกรรมการผลิตเชื้อ กระจกดาษ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเผาพื้นที่การเกษตรในประเทศอินโดนีเซียอันเป็นการแก้ปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนที่ต้นเหตุ โดยหลักการสำคัญของ THPA เป็นการกำหนดความรับผิดชอบของผู้ถือครองหรือใช้ประโยชน์ ในพื้นที่การเกษตรที่ก่อให้เกิดหมอกควันข้ามแดนมายังประเทศสิงคโปร์ โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนด บทสันนิษฐานของกฎหมายที่เป็นคุณกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหามลพิษในอากาศเพื่อผลักภาระการพิสูจน์ ไปยังผู้ถือครองหรือใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยในกรณีที่มีข้อมูลทางดาวเทียม ความเร็วลมและทิศทางลม หรือ ข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยาอื่น ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าเกิดเพลิงไหม้ไม่ว่าจะเป็นไฟฟ้าหรือการเผาพื้นที่การเกษตรและ ส่งผลให้เกิดหมอกควันพัดพามาถึงประเทศสิงคโปร์ กฎหมายจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าหมอกควันที่เกิดขึ้นนั้นมา จากการกระทำของผู้ถือครองหรือเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ซึ่งจะต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งทางแพ่งและอาญา ซึ่งกฎหมายนี้กำหนดบทลงโทษไว้เป็นโทษปรับไม่เกินวันละ ๑๐๐,๐๐๐ ดอลลาร์สิงคโปร์ต่อวัน หรือต่อช่วงเวลาประเทศสิงคโปร์เกิดมลพิษหมอกควันในขณะที่มีการกระทำความผิด นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ ยังครอบคลุมไปถึงกรณีที่เอกชนไม่ได้เป็นผู้เผาโดยตรง แต่มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับซื้อปาล์มน้ำมันหรือมีส่วน เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ประชาชนชาวสิงคโปร์ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาหมอกควันก็สามารถมีสิทธิ์

ฟ้องได้ นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว ประเทศสิงคโปร์ยังมีการใช้มาตรการคว่ำบาตรสินค้าที่ทำลายสิ่งแวดล้อม โดยระงับการใช้ฉลากเขียวทำให้ไม่สามารถจำหน่ายได้ เนื่องจากบริษัทผู้ผลิตสินค้านี้กล่าวอ้างต้องสงสัยว่ามีความเกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรด้วยการเผาป่าในอินโดนีเซีย

ฟิลิปปินส์

ประเทศสาธารณรัฐฟิลิปปินส์ มีกฎหมายอากาศสะอาด (Clean Air Act ๑๙๙๙) ที่ใช้หลักการผู้ก่อให้เกิดมลพิษเป็นผู้จ่าย โดยมีมาตรการทางกฎหมายเพื่อรักษาคุณภาพอากาศ โดยการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศ (Ambient Air Quality Standard) การกำหนดมาตรฐานการปล่อยมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด (Emission Standard) การบริหารจัดการคุณภาพอากาศโดยใช้ระบบกำหนดพื้นที่โดยพิจารณาจากพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิอากาศ สภาพอุตุนิยมวิทยาและสภาพภูมิประเทศ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่กระจายของมลพิษทางอากาศที่คล้ายคลึงกัน (Airshed) การกำหนดระบบใบอนุญาตให้แหล่งกำเนิดมลพิษปล่อยหรือระบายอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ การติดตั้งระบบบำบัดหรือกำจัดมลพิษเพื่อให้ได้สิทธิในมาตรการจูงใจทางภาษีเพื่อส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อม มาตรการกำหนดโทษปรับ และมาตรการสั่งปิดหรือสั่งให้แหล่งกำเนิดมลพิษหยุดการก่อสร้างหรือการดำเนินการใด ๆ ไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีการจัดทำระบบรักษาความปลอดภัยของสิ่งแวดล้อมสำหรับเรื่องนั้นให้เรียบร้อยแล้วเสียก่อน

สำหรับร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้มีการศึกษาและนำมาตราต่าง ๆ ตามที่ได้ศึกษาข้างต้นมากำหนดเป็นมาตรการภายใต้ร่างกฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากสภาพปัญหาที่มีลักษณะเดียวกัน และเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีหลักการและกระบวนการบังคับใช้ที่สอดคล้องกับมาตรการทางสิ่งแวดล้อมและบริบทของสังคมไทย เช่น การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย การใช้ระบบการจัดการมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม การป้องกันและควบคุมปัญหาหมอกควันข้ามแดน รวมถึงการจัดการมลพิษเชิงพื้นที่

๔. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว

โดยมีการรับฟังความคิดเห็น ๒ ช่องทาง ประกอบด้วย

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง ระยะเวลา ๑๕ วัน ระหว่างวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

(๒) การจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็น ในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษทางอากาศ กระจายอยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ หลายฉบับ โดยแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์และมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลมลพิษที่แตกต่างกัน โดยสรุปได้ดังนี้

๕.๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ถือเป็นกฎหมายหลักที่กำหนดกลไกในการบริหารจัดการมลพิษที่มีผลให้คุณภาพของสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งครอบคลุมทั้งมลพิษทางอากาศ มลพิษทางน้ำ มลพิษในดิน โดยมีมาตรการควบคุมแหล่งกำเนิดมลพิษ ทั้งจากชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคาร สิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใด ๆ หรือสิ่งอื่นใดซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด การกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุม การจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม และกำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีหน้าที่และอำนาจในการตรวจสอบและควบคุมให้แหล่งกำเนิดมลพิษปฏิบัติตามกฎหมาย

๕.๒ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงงาน ทั้งที่เกี่ยวข้องที่ตั้งของโรงงาน สภาพแวดล้อมของโรงงาน ลักษณะอาคารของโรงงานหรือลักษณะภายในของโรงงาน ลักษณะ ประเภทหรือชนิดของเครื่องจักรหรือสิ่งที่จะต้องนำมาใช้ คุณสมบัติของคณงานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำโรงงาน มาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ กรรมวิธีการผลิตและการจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดเพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนที่อาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน

โดยกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดกลไกให้โรงงานอุตสาหกรรมจะต้องระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมอากาศเสีย รวมถึงจะต้องรายงานปริมาณสารมลพิษที่ได้ระบายหรือปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อมด้วย หากพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ก็มีอำนาจสั่งระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมได้

๕.๓ พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ และพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้เป็นกฎหมายเฉพาะที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับ “การห้ามเผาป่า” หากมีการเผาป่าในเขตที่กำหนดจะต้องระวางโทษทางกฎหมาย

๕.๔ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒

พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมและกำกับเกี่ยวกับการใช้ยานพาหนะ ซึ่งมีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้เช่น การกำหนดมาตรฐานการระบายอากาศเสียจากยานพาหนะ คุณภาพของเชื้อเพลิงที่จะนำมาใช้กับยานพาหนะ เป็นต้น

๕.๕ พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมดูแลปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจประกาศพื้นที่ควบคุมเหตุรำคาญเพื่อระงับและจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันเหตุเกิดขึ้นอีก ตลอดจนกำหนดให้กิจการบางประเภทต้องขออนุญาตก่อน การดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดก่อนที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาออกใบอนุญาต

๕.๖ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและระงับเหตุอันเป็นสาธารณภัยที่กระทบต่อชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ ซึ่งครอบคลุมในเรื่องอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด ตลอดจนภัยอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย โดยกำหนดให้มีมาตรการเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น เฉพาะหน้าและระยะยาวเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมถึงการอพยพประชาชน การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย การดูแลเกี่ยวกับการสาธารณสุข และการแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการสื่อสารและการสาธารณสุข เป็นต้น โดยเมื่อมีการประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัย หน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ จะเข้าให้ความช่วยเหลือและเยียวยาผู้ประสบภัย ซึ่งรวมถึงการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเพื่อการดำเนินมาตรการดังกล่าวตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

อย่างไรก็ตาม มาตรการของภาครัฐที่ผ่านมา รวมถึงเครื่องมือและกลไกทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังไม่อาจแก้ไขสถานการณ์มลพิษทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสาเหตุสำคัญสืบเนื่องมาจากหลายปัจจัย โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. กรมควบคุมมลพิษซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการจัดการกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ประกอบกับการมีกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่กระจัดกระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้ไม่มีการบูรณาการในการแก้ไขปัญหา ตัวอย่างข้อจำกัดที่เกิดขึ้นได้แก่ การกำหนดมาตรฐานของมลพิษในภาคอุตสาหกรรมระหว่าง กรมควบคุมมลพิษและกรมโรงงานอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันทำให้มีความสับสนในการบังคับใช้กฎหมาย และกรณีตรวจพบโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการ ก่อให้เกิดมลพิษเกินมาตรฐาน กรมควบคุมมลพิษ

มีอำนาจสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขให้ได้มาตรฐาน แต่อำนาจในการสั่งปิดโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการดังกล่าวเป็นอำนาจของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น

๒. แนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศภายใต้กฎหมายในปัจจุบัน โดยเฉพาะการดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ฯ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติฯ พระราชบัญญัติสาธารณสุขฯ รวมถึงพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินฯ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาในลักษณะเป็นภัยพิบัติซึ่งเป็นมาตรการแก้ไขภายหลังเกิดสถานการณ์ปัญหามลพิษแล้ว อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจในพื้นที่เพื่อจัดการปัญหามลพิษในอากาศ และการประกาศห้ามเผาในที่โล่งในช่วงฤดูการหมอกควัน นอกจากนี้แนวทางดังกล่าวยังมีลักษณะเป็นเพียงมาตรการชั่วคราว ทำให้ขาดการจัดการและการศึกษาวิเคราะห์เพื่อป้องกันแก้ไขสถานการณ์ดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๓. มาตรการของภาครัฐที่ผ่านมามุ่งเน้นมาตรการในเชิงบังคับ อาทิ การห้ามเผาในที่โล่ง การกำหนดมาตรฐานไอเสียและน้ำมัน เป็นต้น แต่ด้วยขนาดของพื้นที่และปริมาณแหล่งกำเนิดมลพิษมีเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายในการจัดการกับผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม นอกจากนี้ มาตรการในลักษณะดังกล่าวไม่สร้างให้ภาคเอกชนเกิดแรงจูงใจในการปรับปรุงวิธีการผลิตให้ดีขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลหรือหรือกลุ่มบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกัน บำบัด ขจัด หรือลดมลพิษในอากาศ เนื่องจากกระทบต่อต้นทุนการผลิต

ทั้งนี้ เพื่อแก้ไขข้อจำกัดของมาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน และยกระดับการบริหารจัดการคุณภาพอากาศและการควบคุมมลพิษอย่างบูรณาการและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ขึ้น โดยร่างพระราชบัญญัตินี้มุ่งเน้นการกำหนดกลไกการบริหารจัดการทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้เกิดระบบการวางแผนและการดำเนินงานเพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิดทั้งในราชอาณาจักร และมลพิษจากแหล่งกำเนิดนอกราชอาณาจักร (มลพิษข้ามแดน) การป้องกันการปล่อย มลพิษ ฝุ่น ควัน กลิ่น เข้าสู่สภาพแวดล้อมและบรรยากาศ โดยเน้นการบูรณาการเชิงระบบเพื่อประสานการทำงานระหว่างคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐในทุกระดับและระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การบริหารจัดการระบบงบประมาณเพื่อการมีอากาศสะอาด ระบบการบริหารราชการเชิงพื้นที่เพื่อจัดการคุณภาพอากาศในพื้นที่รับผิดชอบ การพัฒนามาตรฐานคุณภาพอากาศ ระบบการประเมินคุณภาพอากาศระบบการเฝ้าระวัง ระบบการเตือนภัย และระบบการจัดการในสถานการณ์วิกฤติจากภาวะมลพิษในอากาศ รวมถึงระบบการพัฒนาคณะความรู้เกี่ยวกับการจัดการให้เกิดอากาศสะอาด นอกจากนี้ ยังมีการเชื่อมโยงกับกองทุนสิ่งแวดล้อมภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยกำหนดให้เงินค่าปรับที่ได้จากการเปรียบเทียบกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ให้นำส่งเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมนำไปใช้ในการบริหารจัดการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกำหนดในเรื่องเครื่องมือหรือมาตรการทาง

เศรษฐศาสตร์เพื่อเป็นกลไกเสริมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอากาศสะอาดด้วย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. แม้จะมีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น ๆ ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันบางประการ แต่ได้เพิ่มเติมกลไกในการบูรณาการ ยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการในเชิงระบบ และสร้างเครื่องมือและมาตรการทางกฎหมายใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มาตรการทางกฎหมายสามารถรองรับและแก้ไขสถานการณ์ปัญหามลพิษได้อย่างครอบคลุม รอบด้าน และยั่งยืน

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการดำรงชีวิตในอากาศที่สะอาด โดยมีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการกระทำการและไม่กระทำการตามที่กฎหมายกำหนด โดยสรุปได้ดังนี้

บุคคลที่ได้รับผลกระทบ/ ที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย	การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่หรือภาระที่ต้องดำเนินการ
(๑) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศตามที่กำหนด (เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ)	<ul style="list-style-type: none">- จัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ หรือการจัดการมลพิษด้วยวิธีการอื่นใด เพื่อควบคุม กำจัด ลด หรือขจัดมลพิษ หรือการปล่อยอากาศเสีย ให้เป็นไปตามมาตรฐานฯ- ห้ามปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ เว้นแต่อากาศเสียที่ปล่อยสู่บรรยากาศจะเป็นไปตามมาตรฐานฯ- บันทึกและจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อยมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด และนำส่งให้กรมควบคุมมลพิษ- หยุด ระงับการกระทำการ หรือปิดกิจการ ในกรณีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีคำสั่ง ทั้งนี้ เพื่อควบคุม ระงับหรือขจัดภาวะมลพิษทางอากาศที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่ได้ประกาศเป็นเขตประสบมลพิษทางอากาศ
(๒) เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศนอกราชอาณาจักรไทย	<ul style="list-style-type: none">- กรณีที่ก่อให้เกิดหรือมีส่วนก่อให้เกิดภาวะมลพิษในอากาศแพร่กระจายเข้ามาในราชอาณาจักรไทย จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในราชอาณาจักรไทย ให้ถือว่ากระทำความผิดในราชอาณาจักร และต้องรับผิดชอบคดีใช้คำสั่งใหม่ทดแทนหรือค่าเสียหาย- ห้ามนำเข้าสินค้า ผลผลิตทางการเกษตร สินค้าแปรรูป หรือสินค้าอื่นใดที่ผลิตจากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศภายนอกประเทศ ที่มีการผลิต การเก็บเกี่ยว หรือการจัดการวัสดุของเสียทางการเกษตรที่มีการเผาไหม้อันก่อให้เกิดมลพิษข้ามแดน

บุคคลที่ได้รับผลกระทบ/ ที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย	การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และหน้าที่หรือภาระที่ต้องดำเนินการ
(๓) ประชาชนทั่วไป	- ห้ามมิให้เผาในที่โล่งตามรายการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดกำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด
(๔) ประชาชนทั่วไปที่ใช้ ยานพาหนะ	- ห้ามใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่ามาตรฐาน - ห้ามการใช้ยานพาหนะในพื้นที่และช่วงเวลาที่กำหนด กรณีที่มีค่ามลพิษในอากาศสูงเกินค่ามาตรฐาน
(๕) บุคคล คณะบุคคล นิติบุคคล หรือชุมชน	- การใช้เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดบางกรณี อาจก่อให้เกิดภาระหน้าที่แก่บุคคลหรือนิติบุคคล อาทิ มาตรการจัดเก็บภาษีอากรเพิ่มขึ้นเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศ การเรียกเก็บเงินเพิ่มเมื่อซื้อหรือรับโอนสินค้าซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออากาศสะอาด และการจัดให้มีหลักประกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมในกรณีที่น่าจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อมาตรฐานคุณภาพอากาศ เป็นต้น

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก๊ซ คุ้งครอง หรือเหยี่ยวาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

มาตรการทางกฎหมายในลักษณะที่เป็นข้อกำหนดห้ามกระทำการหรือให้กระทำการตามข้อ ๖.๑ (๑) – (๔) เป็นมาตรการเพื่อป้องกันภัยคุกคามต่อสุขภาพอนามัยและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมถึงเพื่อปกป้องระบบนิเวศและสภาวะแวดล้อมทางธรรมชาติ อันเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ ซึ่งในการออกมาตรการต่าง ๆ หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการพิจารณากลับกรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคณะกรรมการที่มีความเชี่ยวชาญอย่างรอบด้านบนหลักการทางวิชาการและข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีการประกาศกำหนดประเภท/รายการ/ชนิด/กิจกรรมที่บังคับใช้เท่าที่จำเป็นตามความร้ายแรงของแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ จึงไม่จำเป็นต้องมีมาตรการเหยี่ยวาผู้ได้รับผลกระทบที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด

สำหรับเครื่องมือหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ตามข้อ ๖.๑ (๕) ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดภาระหน้าที่ซึ่งทำให้เกิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายแก่ภาคเอกชน อาทิ การจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม เงินเพิ่ม และการจัดให้มีหลักประกันความเสียหายแล้ว ร่างพระราชบัญญัติฯ ยังกำหนดให้มีมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจในการป้องกัน บำบัด ชจัด หรือลดมลพิษในอากาศหรือส่งเสริมให้มีอากาศสะอาด ที่เป็นมาตรการเชิงบวกซึ่งไม่ก่อให้เกิดภาระหรือต้นทุนแก่บุคคลหรือนิติบุคคลด้วย อาทิ มาตรการลดหรือยกเว้นภาษีเพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด นอกจากนี้ ยังมีมาตรการเหยี่ยวาสำหรับบุคคลหรือนิติบุคคลที่ดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนด อาทิ การถอนคืนหลักประกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จะทำให้ภาครัฐมีมาตรการทางกฎหมายในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนดีขึ้น ช่วยลดปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคร้ายแรงและภัยคุกคามต่อชีวิต ประชาชนในกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก สตรีมีครรภ์ ผู้สูงอายุ และผู้มีโรคประจำตัว นอกจากนี้ การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้คุณภาพอากาศโดยรวมของประเทศเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งส่งผลดีต่อภาคเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวโดยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศได้ทั่วทุกภาคทุกจังหวัดของประเทศ ส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายและสร้างรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวม นอกจากนี้ คุณภาพอากาศที่ดีขึ้นยังมีส่วนช่วยให้ภาครัฐประหยัดงบประมาณในการรักษาสุขภาพของคนไทย ช่วยลดปริมาณผู้ป่วยในระบบสาธารณสุข อีกทั้งยังช่วยลดงบประมาณในการฟื้นฟูและระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติในระยะยาวด้วย

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมควบคุมมลพิษ เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก

ทั้งนี้ ในการดำเนินการภายใต้กฎหมายฉบับนี้จะมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงบประมาณ

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กฎหมายฉบับนี้กำหนดระยะเวลาบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา รวมถึงกำหนดบทเฉพาะกาลสำหรับการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนี้

๑. การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และหลักเกณฑ์ วิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์รภาคประชาสังคม ของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด และคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ภายใน ๖๐ วัน นับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๒. การจัดทำนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน ภายใน ๙๐ วัน นับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๓. การจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดซึ่งจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเชื่อมโยงกับนโยบายสำคัญของประเทศ ภายใน ๑๒๐ วันนับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๔. การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษในอากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ภายใน ๑๘๐ วันนับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๕. จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการปฏิบัติเพื่อรองรับการใช้สิทธิของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับอากาศสะอาด ภายใน ๒๗๐ วันนับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๖. กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด และคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ทำงานร่วมกับคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งรัดดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM 2.5 ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ภายใน ๒ ปีแรก นับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

๗. ให้มีการสนับสนุนงบประมาณแบบบูรณาการ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในเขตเฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และเขตประสมมลพิษทางอากาศ ภายใน ๕ ปีแรก นับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ

มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกหรือลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือไม่

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมาย จึงได้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อในการบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่มีการเผา ด้วยการขออนุญาตในรูปแบบแอปพลิเคชัน มีการนำดาวเทียมมาตรวจสอบคุณภาพอากาศ การเฝ้าระวัง การพยากรณ์ และการแจ้งเตือนสถานการณ์คุณภาพอากาศผ่านแอปพลิเคชัน มีการนำเทคโนโลยีการรายงานผลการตรวจสอบมลพิษจากแหล่งกำเนิดในรูปแบบอัตโนมัติ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบข้อมูลได้ตลอดเวลา และยังมีระบบให้ประชาชนสามารถแจ้งเหตุมลพิษทางอากาศได้ทางแอปพลิเคชัน เพื่อให้ประชาชนเกิดความสะดวกและรวดเร็ว

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ในการจัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด มีกำหนดระยะเวลาดำเนินการภายใน ๑๒๐ วันนับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ และการจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษในอากาศในเขตพื้นที่ มีกำหนดระยะเวลาภายใน ๑๘๐ วันนับแต่กฎหมายมีผลใช้บังคับ โดยกฎหมายกำหนดให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการส่งเสริม สนับสนุน และการบูรณาการการทำงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขภาวะมลพิษในอากาศระหว่าง

ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐด้วย ซึ่งการมีส่วนร่วมในขั้นตอนดังกล่าวถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการเตรียมความพร้อมของประชาชนและภาคเอกชนที่ต้องปฏิบัติตามหรือได้รับผลกระทบจากกฎหมายดังกล่าว รวมถึงมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามกฎหมายในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และ Infographic

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก เป็นจำนวน ๙๓๒,๘๙๐,๐๐๐ บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ค่าบำรุงสถานีตรวจวัด

$$(\text{ราคา} \times \text{จำนวน} \times \text{๓ ปี}) (๑,๐๐๐,๐๐๐ \times ๑๕๐ \times ๓) = ๔๕๐,๐๐๐,๐๐๐$$

(๒) ค่าพัฒนาและดูแลระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ

$$(\text{ค่าดำเนินการ} \times \text{๓ ปี}) (๒,๐๐๐,๐๐๐ \times ๓) = ๖,๐๐๐,๐๐๐$$

(๓) ค่าจัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศ (EI) ระดับจังหวัด

$$(\text{ค่าจ้างจังหวัด}) (๕,๐๐๐,๐๐๐ \times ๗๗) = ๓๘๕,๐๐๐,๐๐๐$$

(๔) ค่าจ้างศึกษาการกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษ มาตรการด้านเศรษฐศาสตร์ และอื่น ๆ

$$(\text{ค่าจ้าง} \times \text{จำนวนโครงการ} \times \text{๓ ปี}) (๑๐,๐๐๐,๐๐๐ \times ๓ \times ๓) = ๙๐,๐๐๐,๐๐๐$$

(๕) อัตรากำลังคนดูแลฐานข้อมูลฯ

$$(\text{จำนวนอัตรา} \times \text{ค่าจ้าง} \times \text{๓ ปี}) (๑๐ \times ๑๕,๐๐๐ \times ๓) = ๔๕๐,๐๐๐$$

(๖) อัตรากำลังคนตรวจวัดยานพาหนะ

$$(\text{จำนวนอัตรา} \times \text{จำนวนหน่วยงานภูมิภาค} \times \text{ค่าจ้าง} \times \text{๓ ปี}) (๒ \times ๑๖ \times ๑๕,๐๐๐ \times ๓) = ๑,๔๔๐,๐๐๐$$

อัตรากำลังที่ต้องใช้ จำนวน ๑๓๒ อัตรา อัตรากำลังที่มีอยู่แล้ว จำนวน ๙๐ อัตรา

อัตรากำลังที่ต้องเพิ่มขึ้น จำนวน ๔๒ อัตรา

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

- ผลกระทบเชิงบวก การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพจะช่วยให้คุณภาพอากาศโดยรวมของประเทศเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งส่งผลดีต่อภาคเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวโดยสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศได้ทั่วทุกภาคทุกจังหวัดของประเทศ ส่งผลให้เกิดการจับจ่ายใช้สอยและสร้างรายได้ให้ประชาชนในพื้นที่ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในภาพรวม

- ผลกระทบเชิงลบ ภาคเอกชนโดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมซึ่งมีต้นทุนที่สูงขึ้นจากการดำเนินการตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด อาจมีการพิจารณาทบทวนการลงทุนเพิ่มเติม ขยายการลงทุนในประเทศ หรือย้ายฐานการผลิต

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

- ผลกระทบเชิงบวก ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และภาคประชาสังคม ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อบริหารจัดการคุณภาพอากาศในระดับจังหวัดและพื้นที่ สร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการรักษาคุณภาพอากาศและสภาพแวดล้อมในชุมชน
- ผลกระทบเชิงลบ ผู้ได้รับผลกระทบที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือมาตรการต่าง ๆ อาจไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้าน ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

- ผลกระทบเชิงบวก ทำให้สุขภาพอนามัยของประชาชนดีขึ้น ช่วยลดปัจจัยเสี่ยงที่ก่อให้เกิดโรคเรื้อรังและภัยคุกคามต่อชีวิตประชาชนในกลุ่มเปราะบาง อีกทั้งยังมีส่วนช่วยปกป้องระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติไม่ให้เกิดทำลายจากมลพิษทางอากาศ
- ผลกระทบเชิงลบ - ไม่มี -

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- ผลกระทบเชิงบวก คุณอากาศที่ดีขึ้นมีส่วนช่วยให้ภาครัฐประหยัดงบประมาณในการรักษาสุขภาพของคนไทย ช่วยลดปริมาณผู้ป่วยในระบบสาธารณสุข อีกทั้งยังช่วยลดงบประมาณในการฟื้นฟูดูแลในระยะยาว
- ผลกระทบเชิงลบ - ไม่มี -

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

กรณีห้ามมิให้เผาในที่โล่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๔๗ ปัจจุบันการเผาในที่โล่งเป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดมลพิษในอากาศ โดยเฉพาะการเผาในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร และพื้นที่เอกชนหรือสาธารณะอื่น ๆ เมื่อมีการเผาในที่โล่งเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาเดียวกัน หรือในช่วงที่มีความกดอากาศสูง อากาศไม่ไหลเวียนตามปกติ ไม่มีลม ไม่มีการถ่ายเทอากาศ มลพิษปริมาณมากที่เกิดจากการเผาจะสะสมกันและบางครั้งก็สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และอาจทำลายระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพในสิ่งแวดล้อมด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้ระบบอนุญาต เพื่อกำกับดูแลการเผาในที่โล่ง ซึ่งมีความจำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพื่อบริหารจัดการในการเผา การควบคุมจำนวนผู้ที่จะทำการเผาในแต่ละวัน หรือควบคุมปริมาณการเผาในระยะเวลาดำเนินการ

ให้มีความเหมาะสมกับสภาพอากาศ เพื่อป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศ และคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

๑. คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด เป็นคณะกรรมการระดับนโยบาย โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ และมีกรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานกรรมการหรือผู้แทนของคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คณะละ ๑ คน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด และยังมีองค์ประกอบในภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดการบูรณาการกับทุกภาคส่วนโดยกำหนดให้มีกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมไม่เกินสี่คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด และกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนภาคเอกชนไม่เกินสองคน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ คณะกรรมการชุดนี้มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน พิจารณาผลการประเมินการปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไข ตลอดจนเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่มีผลต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศต่อคณะรัฐมนตรี รวมถึงเสนอแนะการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายลำดับรองต่อคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานของรัฐ กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เสนอแนะมาตรการทางเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงิน การคลัง ภาษีอากร ด้านการส่งเสริม การลงทุน รวมถึงมาตรการอื่นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนแม่บท รวมถึงการพิจารณาประกาศกำหนด เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติม การประสานการทำงานกับคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษในอากาศเพื่อให้เกิดการบูรณาการ กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพอากาศ รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางในการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรี อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง นอกจากนี้ หากปรากฏว่ามีหน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ

หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดเสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

๒. คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ มีกรรมการโดยตำแหน่งซึ่งเป็นเลขานุการหรือผู้แทนของเลขานุการของคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และอธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมอนามัย ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และมีเลขานุการหรือผู้แทนของเลขานุการของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม และคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และในส่วนของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด และยังมีองค์ประกอบในภาคประชาสังคมเพื่อให้เกิดการบูรณาการกับทุกภาคส่วนโดยกำหนดให้มีกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมไม่เกินสี่คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์หรือผลงานเป็นที่ประจักษ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนภาคเอกชนที่มาจาก สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย แห่งละ ๑ คน เป็นคณะกรรมการที่ขับเคลื่อนตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด และดัชนีคุณภาพอากาศ กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายหรือปล่อยทิ้งมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการกำหนดเขตเฝ้าระวังมลพิษในอากาศและเขตประสมมลพิษในอากาศ เสนอการประกาศเขตประสมมลพิษในอากาศ รวมถึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขเกี่ยวกับเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์แต่ละประเภท ประสานงานระหว่างคณะกรรมการตามกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษในอากาศ จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพอากาศของประเทศ ผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขต่อคณะกรรมการ นโยบายอากาศสะอาด เป็นต้น

๓. คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและพื้นที่เฉพาะ เป็นคณะกรรมการปฏิบัติงานในระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำและดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษในอากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ออกประกาศกำหนดเขตเฝ้าระวังมลพิษในอากาศ จัดทำแผนปฏิบัติการในการบริหารจัดการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตประสมมลพิษในอากาศ กำหนดแนวทางในการตรวจสอบ กำกับและควบคุมการประกอบกิจการ กิจกรรมที่ก่อหรืออาจก่อให้เกิดปัญหาภาวะ

มลพิษในอากาศ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ออกประกาศกำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยหรือระบายทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษในอากาศเขตพื้นที่รับผิดชอบ กำหนดแนวทางในการตรวจสอบ กำกับดูแล การอนุญาต และควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร การเผาในโล่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวบรวมข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดการคุณภาพอากาศในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด เพื่อประกอบการจัดทำนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด ตลอดจนรวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงระบบจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด เสนอต่อคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อประกอบการพัฒนาระบบจัดการมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด

สำหรับการปฏิบัติตามมาตรการภายใต้กฎหมายนี้ จำเป็นที่จะต้องได้รับการพิจารณาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประกอบกับจะต้องได้รับข้อมูล ความเห็น และการพิจารณาร่วมกันจากหน่วยงานกำกับดูแล และการบูรณาการการทำงานจึงจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพได้ การมีคณะกรรมการในกฎหมายจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างสูงสุด

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

เนื่องจากผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากมลพิษในอากาศมีความร้ายแรงต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน เศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และอาจทำลายระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพในสิ่งแวดล้อมด้วย ซึ่งมลพิษในอากาศดังกล่าวสามารถสะสมอยู่ในธรรมชาติได้นาน และยากที่จะกำจัดให้หมดไปจากธรรมชาติได้ อันเป็นผลกระทบระยะยาวที่อาจส่งผลกระทบต่อคนรุ่นต่อไป ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ออกสู่สิ่งแวดล้อม เพื่อป้องกันความเสียหายทางสิ่งแวดล้อม รวมถึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดให้การกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อม ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อมหรือการแพร่เชื้อไวรัสที่ไม่เป็นความจริงเกี่ยวกับอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษโดยมีเจตนาทำลายชื่อเสียงและความไว้วางใจต่อสาธารณชนของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น จะต้องได้รับโทษ เพื่อเป็นการป้องปรามการกระทำผิดต่อสิ่งแวดล้อม และทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

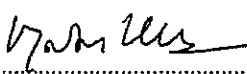
๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง

หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. มีวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศไทย ซึ่งต้องอาศัยการพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีและยังต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองเพื่อความเหมาะสมแก่กรณี และให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไป

ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายใช้ดุลพินิจ ในการออกคำสั่งทางปกครอง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดกลไกหรือกรอบการใช้ดุลพินิจของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายไว้ โดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนด ด้วยการตราเป็นกฎหมายลำดับรอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์ อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นางชุตินา หาญเผชิญ)

ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง

วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงาน ป.ย.ป.

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ

๑. นางสาวอัจฉรา อารามาศ สำนักงาน ป.ย.ป. โทร. ๐๒ ๒๗๐ ๕๗๐๒

๒. นายเชาว์ลิต แจ็งอักษร กรมควบคุมมลพิษ โทร. ๐ ๙๖๙๒ ๙๓๗๑๙

อีเมล saraban@sto.go.th และ saraban@pcd.go.th

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการอากาศสะอาด พ.ศ.

๑. ความเป็นมา

ด้วยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) ในฐานะหน่วยงานเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการปฏิรูปกฎหมายในระยะเร่งด่วน (ปกร.) และคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำความเห็นหรือข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ตลอดจนจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาดตามมติ ปกร. ต่อมา ปกร. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ให้มีหน้าที่และอำนาจเพื่อศึกษา วิเคราะห์ประเด็นปัญหาและอุปสรรคเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด และข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควัน ตลอดจนจัดทำร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ในกรณีนี้ สำนักงาน ป.ย.ป. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนร่างกฎหมายดังกล่าว ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - ตุลาคม ๒๕๖๖ คือ (๑) ประชุมเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือจัดการปัญหาฝุ่นควันและร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด จำนวน ๑๙ ครั้ง และ (๒) สัมมนาและลงพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็น และบูรณาการในการแก้ไขปัญหาฝุ่นควัน เพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด จำนวน ๒ ครั้ง ทั้งนี้ การประชุมคณะทำงานได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ภาควิชาการ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น เข้าร่วมให้ข้อมูล ชี้แจง และแสดงความคิดเห็น รวมทั้งจัดส่งข้อมูลให้แก่คณะทำงาน เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำและพิจารณาปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติฯ ให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

๒. หลักการของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการอากาศสะอาด พ.ศ.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการเสนอร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ภายใต้ ปกร. ได้พิจารณาจัดทำหลักการของร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด จำนวน ๖ ประการ สรุปได้ดังนี้

(๑) กฎหมายใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องเป็นกฎหมายที่สามารถบริหารจัดการอากาศสะอาดได้อย่างแท้จริง ทั้งการป้องกันปัญหาด้านอากาศที่จะเกิดขึ้น และแก้ไขปัญหาผลกระทบทางอากาศที่มีอยู่ให้ลดลงและหมดไป

(๒) การบูรณาการการบริหารจัดการบนหลักการของการป้องกันไว้ก่อน มุ่งเน้นให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทราบข้อมูลพื้นฐานของคุณภาพอากาศและมีช่องทางรายงานสภาพปัญหามลพิษอากาศที่เป็นปัจจุบัน โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

(๓) การลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินการและกฎหมายอื่น จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนในเรื่องตัวบุคคลและเรื่องอำนาจทั้งในคณะกรรมการหลักและคณะกรรมการย่อย เพื่อป้องกันความทับซ้อนในการสั่งการและการปฏิบัติงาน

(๔) แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ จะต้องมีการพิจารณาทั้งจาก “แหล่งกำเนิดฝุ่นควันในประเทศ” และ “แหล่งกำเนิดฝุ่นควันข้ามแดน”

(๕) งบประมาณหรือการจัดตั้งกองทุน จะต้องไม่เป็นการสร้างภาระด้านงบประมาณหรือการจัดตั้งกองทุนไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการใช้งบประมาณ

(๖) การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ควรมีการกำหนดนิยามของ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” เพื่อให้่ายต่อการนำมาบังคับใช้และต้องคำนึงถึงแนวทางการดำเนินการและขอบเขตแนวทางการปฏิบัติของประชาชน

๓. วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

สำนักงาน ป.ย.ป. ในฐานะหน่วยงานเลขานุการคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและความคาดหวังจากเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และประชาชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติฯ เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสอดคล้องกับแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นใน ๒ รูปแบบ ดังนี้

(๑) จัดสัมมนาและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. จำนวน ๑ ครั้ง ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ชั้น ๓ อาคารสำนักงาน ก.พ. (เดิม) สำนักงาน ป.ย.ป. กรุงเทพมหานคร และในรูปแบบออนไลน์ ผ่านระบบ Zoom Meetings การสัมมนาครั้งนี้เป็นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติฯ ซึ่งมีการสร้างความรู้ความเข้าใจ สรุปลสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ และร่างพระราชบัญญัติฯ รวมถึงการถาม - ตอบ เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนา อาทิ เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน ภาควิชาการ ประชาชนทั่วไป เป็นต้น โดยมีผู้เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน ๑๖๕ คน (เข้าร่วม ณ ห้องประชุมจำนวน ๓๕ คน และเข้าร่วมผ่านระบบ Zoom Meetings และรับชมผ่าน Facebook Live สำนักงาน ป.ย.ป. จำนวน ๑๓๐ คน) ทั้งนี้ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๑ คน

(๒) รับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย (www.law.go.th) จำนวน ๑ ครั้ง ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ รวมระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ๑๕ วัน โดยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย รวมถึงหลักการของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ทั้งฉบับ ทั้งนี้ มีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน ๖๓ คน

๔. พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และ องค์การมหาชน รวมทั้ง หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม รวมถึงประชาชนทั่วไป

๕. ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการสัมมนาและผู้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมายที่มีต่อร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. มีผู้แสดงความคิดเห็นรวมทั้งสิ้น จำนวน ๖๔ คน จำนวน ๑๓ ประเด็น สามารถสรุปประเด็นข้อเสนอและความคิดเห็นสำหรับแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ได้ดังนี้

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
ประเด็นที่ ๑ การจัดทำร่าง พระราชบัญญัติบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.	<ul style="list-style-type: none">ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ดังกล่าว โดยเห็นว่า เรื่องอากาศสะอาดเป็นเร่งด่วน สำคัญ จำเป็นของรัฐ อันส่งผลกระทบต่อสิทธิการมีชีวิตอยู่ของบุคคล อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้กฎหมายต้องสามารถทำได้จริงในทางปฏิบัติ สำหรับเนื้อหาในร่างพระราชบัญญัตินี้ มีลักษณะที่กว้างอาจเกิดปัญหาในการตีความ และเอื้อให้บุคคลบางกลุ่มนำไปใช้ประโยชน์และเป็นเครื่องมือในการจัดประท้วงผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ดังกล่าว โดยเห็นว่า อาจมีความซ้ำซ้อนกับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน หรืออาจจัดทำเป็นกฎหมายลำดับรองเพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดทำกฎหมาย เพื่อให้สามารถบังคับใช้ได้ทันต่อสถานการณ์
ประเด็นที่ ๒ คณะกรรมการเพื่อการ จัดการอากาศสะอาด (หมวดที่ ๒)	<ul style="list-style-type: none">ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีกลไกคณะกรรมการ ๓ คณะกรรมการ ประกอบไปด้วย (๑) คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด (๒) คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด และ (๓) คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและพื้นที่เฉพาะ โดยเห็นว่า เป็นการแบ่งให้คณะกรรมการครอบคลุมทั้งในระดับนโยบาย ระดับการขับเคลื่อนนโยบาย และระดับปฏิบัติ ทำให้เกิดความชัดเจนในการบูรณาการการทำงานแต่ละระดับได้อย่างชัดเจน โดยมีความเห็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ ๑. การบัญญัติคณะกรรมการแบ่งเป็น ๓ ชุดนี้ เพื่อแสดงถึงการกระจาย

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	<p>อำนาจในการบริหารงาน การใช้ดุลยพินิจที่เอื้อต่อการป้องกันและแก้ไข ปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์อย่างแท้จริง</p> <p>๒. การบูรณาการการดำเนินงานของคณะกรรมการทั้ง ๓ ระดับจะต้องไม่ทำ ให้เกิดความล่าช้า หรือใช้ระยะเวลาในการพิจารณา ทั้งการประชุม การ สั่งการที่นานเกินความจำเป็น</p> <p>๓. การรับฟังข้อเสนอแนะของคณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและพื้นที่ เฉพาะ ซึ่งเป็นคณะกรรมการในระดับปฏิบัติงาน เพื่อสะท้อนถึง หลักเกณฑ์และสถานการณ์ในพื้นที่แต่ละแห่ง อาจต้องกำหนดหลักเกณฑ์ หรือออกแนวปฏิบัติให้มีความยืดหยุ่น เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหในแต่ ละพื้นที่ที่แตกต่างกัน</p> <p>๔. การเพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดในส่วน กรรมการโดยตำแหน่งควรกำหนดองค์ประกอบรัฐมนตรีแต่ละกระทรวง ให้มีความกระชับ ได้สัดส่วน โดยพิจารณาจากกระทรวงที่มีความจำเป็น เกี่ยวข้อง</p> <p>๕. การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศนั้นนอกจากการ สั่งการของคณะกรรมการทั้ง ๓ ระดับ แล้วต้องมีงบประมาณรองรับและ สนับสนุนการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อสั่งการด้วย ทั้งนี้ต้องกำหนด ช่องทางการใช้งบประมาณ หลักเกณฑ์วิธีการที่เอื้อต่อการนำมาใช้ ป้องกันและแก้ไขปัญหาทั้งในช่วงป้องกัน ช่วงเผชิญเหตุ และช่วงฟื้นฟู เยียวยา</p> <p>๖. การที่แยกคณะกรรมการออกเป็น ๓ ชุด นั้นถูกต้องแล้ว แต่ต้องแยกให้ชัดว่าคณะกรรมการ ๒ ชุดแรก เป็นเรื่องนโยบายเท่านั้น และสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการชุดที่ ๓</p> <ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีกลไก คณะกรรมการ ๓ คณะกรรมการ ประกอบไปด้วย (๑)คณะกรรมการนโยบาย อากาศสะอาด (๒) คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด และ (๓) คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัดและพื้นที่เฉพาะ โดยเห็นว่า <p>๑. จำนวนคณะกรรมการและองค์ประกอบมีมากเกินไป อาจทำให้เป็น อุปสรรคในการนัดหมายประชุมหรือสั่งการในเรื่องเร่งด่วนที่จำเป็นต้อง ใช้มติที่ประชุม โดยเฉพาะกรรมการโดยตำแหน่งใน คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด ควรกำหนดให้มีรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงต่าง ๆ เท่าที่จำเป็น โดยพิจารณาจากคณะกรรมการตาม</p>

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	<p>กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ</p> <p>๒. ยังขาดคณะกรรมการทางด้านกำกับ ติดตามตรวจสอบ กำกับด้านกฎหมาย ดังนั้นทำให้กลไกของคณะกรรมการที่ออกแบบไว้ขาดความชัดเจน เพราะจะมีคณะกรรมการเชิงนโยบายและคณะกรรมการบริหาร ส่วนคณะกรรมการในระดับจังหวัดจะเป็นคณะกรรมการในส่วนสนับสนุนตามนโยบาย หากไม่มีคณะกรรมการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ รวมถึงระบบฐานข้อมูล ก็จะทำให้คณะกรรมการต่าง ๆ ขาดกลไกที่สำคัญ</p> <p>๓. การกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาดสามารถเรียกให้ส่งเอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิบัตร แต่เนื่องจากสิทธิบัตรเป็นแค่ส่วนหนึ่งของทรัพย์สินทางปัญญา ในการป้องกันมิให้เอกสารหรือข้อมูลลับถูกเผยแพร่สู่บุคคลอื่นใด เสนอให้คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาครอบคลุมทรัพย์สินทางอุตสาหกรรมทุกประเภท รวมถึงความลับทางการค้าด้วย เพื่อให้เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาสามารถคุ้มครองทรัพย์สินของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการลงทุนและนวัตกรรม</p> <p>๔. องค์ประกอบของกรรมการทั้งผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ผู้แทนภาคเอกชน หรือผู้แทนประชาชนอื่น ๆ ต้องเป็นผู้แทนของกลุ่มนั้นอย่างแท้จริงรวมถึงขั้นตอนการสรรหาที่จะนำมาเป็นผู้แทนของภาคนั้น ๆ เพื่อให้สามารถสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนได้อย่างแท้จริง</p> <p>๕. หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการทั้ง ๓ ระดับ อาจมีความซับซ้อนทับซ้อนกับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับนโยบายและระดับจังหวัด จึงต้องมีการบูรณาการทำงานไม่ให้เกิดการทับซ้อนของหน้าที่และอำนาจ รวมถึงการสั่งการ เพื่อลดความสับสนในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และ การบูรณาการด้านแผนและงบประมาณ ทั้งนี้ ต้องบูรณาการกฎหมายอื่นๆ ที่มีการบังคับใช้อยู่แล้วด้วย</p> <p>๖. การออกแบบกฎหมายมีลักษณะ Down - Top ให้มากขึ้น โดยมี คณะอนุกรรมการด้านวิชาการและด้านเศรษฐศาสตร์ เป็น คณะอนุกรรมการกลางในการเชื่อมโยง ทั้งนี้ ควรกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของคณะอนุกรรมการไว้</p> <p>๗. การนำเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมมาใช้ อาจไม่เพียงพอ อาจพิจารณาการนำเงินค่าปรับเป็นคินัยมาใช้ หรือ การใช้งบ Agenda เนื่องจากการขอ งบประมาณตามขั้นตอนอาจล่าช้าไม่ทันต่อการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา มลพิษทางอากาศ</p>

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
<p>ประเด็นที่ ๓</p> <p>ระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ (หมวดที่ ๓)</p>	<ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ ที่ต้องอย่างน้อยประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ระบบเฝ้าระวังเพื่อคุณภาพอากาศสะอาด ระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ กรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพอากาศ โดยเห็นว่า ระบบการบริหารจัดการดังกล่าวมีลำดับการปฏิบัติงานตั้งแต่ระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และระดับท้องถิ่น มีขั้นตอนและลำดับที่ความครอบคลุมการบริหารจัดการเหมาะสมเพียงพอแล้ว ทั้งนี้ มีประกาศกำหนดหลายฉบับที่คณะกรรมการจะต้องประกาศก่อนมีการบังคับใช้ เพื่อเป็นการลดระยะเวลาการดำเนินการ และสนับสนุนให้การปฏิบัติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ควรพิจารณาออกกฎเกณฑ์ก่อนโดยหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องได้พิจารณาและออกแบบการทำงานที่ควรจะเป็น● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ ที่ต้องอย่างน้อยประกอบด้วยมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด ระบบเฝ้าระวังเพื่อคุณภาพอากาศสะอาด ระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติ กรอบแนวทางการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดและแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพอากาศ โดยเห็นว่า ควรมีองค์หรือสภามาร่วมกำหนดหน้าที่หน่วยงานหลักหรือหน่วยงานเจ้าภาพที่มีบทบาทและความรับผิดชอบในในงานต่าง ๆ
<p>ประเด็นที่ ๔</p> <p>มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร (หมวดที่ ๔ ส่วนที่ ๑)</p>	<ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากแหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร โดยให้ความเห็นโดยสรุปว่า แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศประเภทสถานที่ถาวรเป็นแหล่งกำเนิดที่เป็นส่วนสำคัญในการก่อมลพิษทางอากาศ ซึ่งการบริหารจัดการของรัฐสามารถกำหนดมาตรการเฉพาะในการควบคุมและรองรับได้ เนื่องจากเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีที่ตั้งคงทนถาวรสามารถพิสูจน์การปล่อยมลพิษได้ ดังนั้น การกำหนดให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลคุณภาพอากาศแห่งชาติเป็นประโยชน์ในการประเมินผลกระทบคุณภาพอากาศ จัดทำแผนการจัดการสิ่งแวดล้อม และติดตามความคืบหน้าในการลดมลพิษ

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	<p>ประชาชนสามารถเข้ามาดูและเสนอแนะได้ หรือนำไปใช้ประโยชน์ได้ด้วย ทั้งนี้ ตามหมวด ๔ แหล่งกำเนิดมลพิษ แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทสถานที่ถาวร / ประเภทเผาในที่โล่ง / ประเภทยานพาหนะ/ และ ประเภทมลพิษข้ามแดน แต่การระบุให้ฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดทั้งหมดอยู่ภายใต้มาตรา ๔๐ ส่วนที่ ๑ “มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร” ซึ่งเป็นประเภทหนึ่งของแหล่งกำเนิดทั้งหมด อาจทำให้เกิดความสับสนได้ ดังนั้น จึงเสนอให้เสนอแยกมาตรา ๔๐ ออกจากหมวด ๔ ส่วนที่ ๑</p> <ul style="list-style-type: none"> ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากแหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร โดยมีความเห็นว่า ภาษีอากรสำหรับอากาศสะอาดและค่าธรรมเนียมในการจัดการมลพิษทางอากาศไม่ควรนำมาใช้บังคับกับการประกอบกิจการปิโตรเลียม เนื่องจากเป็นการขัดต่อหลักการที่บัญญัติในมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔
<p>ประเด็นที่ ๕ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทเผาในที่โล่ง (หมวดที่ ๔ ส่วนที่ ๒)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากประเภทเผาในที่โล่ง โดยมีความเห็นว่า มีการกำหนดประเภทของแหล่งครอบคลุมมลพิษที่ครอบคลุมแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศแล้ว ทั้งนี้ ต้องพิจารณากำหนดไม่ให้ซ้ำซ้อนกับข้อบังคับตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศอื่นที่มีการบังคับ อาทิ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เป็นต้น ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากประเภทเผาในที่โล่ง โดยมีความเห็นว่า ในส่วนดังกล่าวยังขาดรายละเอียดการเผาในที่โล่ง เนื่องจากแม้เป็นไฟที่เกิดขึ้นในพื้นที่โล่ง แต่ในข้อเท็จจริงไฟเหล่านั้นต่างกัน ครุภัณฑ์ต่างกันจึงต้องกำหนดรายละเอียดการเผาในที่โล่งที่ต่างกันอย่างเหมาะสมกัน
<p>ประเด็นที่ ๖ มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ (หมวดที่ ๔ ส่วนที่ ๓)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากประเภทยานพาหนะ โดยมีความเห็นว่า แหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะเป็นแหล่งกำเนิดที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศมากทั้งในภาคชุมชนเมือง และชุมชนในหลายจังหวัด ซึ่งอายุเครื่องยนต์ สภาพการใช้งาน และพลังงานทางเลือกต่าง ๆ ของยานพาหนะในปัจจุบันมีส่วนสำคัญ

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	<p>ต่อการกำหนดมาตรการจูงใจมาตรการรองรับการปรับเปลี่ยนยานพาหนะ เพราะสภาพอากาศและภูมิศาสตร์เป็นปัจจุบันที่ไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น การกำหนดให้มีการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะเป็น ความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ควรกำหนดเป้าหมายของนโยบายอื่น ๆ ของภาครัฐที่ส่งผลให้อากาศสะอาด ในกฎหมาย อาทิ การเปลี่ยนผ่านสู่การใช้ ยานยนต์ไฟฟ้าหรือเทคโนโลยีอื่น ที่ไม่มีการเผาไหม้ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี ๒๐๓๕ การเปลี่ยนโรงงานที่ปล่อยมลพิษมาเป็นไม่ปล่อยมลพิษจำนวน xx แห่ง ในปี ๒๐๒๕ และการใช้พลังงานสะอาดในการผลิตไฟฟ้าและน้ำมัน เป็นต้น</p> <ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษใน อากาศจากแหล่งกำเนิดจากประเภทยานพาหนะ โดยมีความเห็นว่า ในบท กำหนดโทษควรกำหนดให้ผู้ครอบครองยานพาหนะในขณะที่ได้รับคำสั่งจาก เจ้าพนักงานอากาศสะอาดเท่านั้นที่อาจต้องมีความผิดตามมาตรา ๕๒ เนื่องจากเจ้าของซึ่งไม่ได้เป็นผู้ครอบครองยานพาหนะในขณะที่มีความผิด ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด สำหรับการห้ามประชาชนใช้ยานพาหนะที่ปล่อย มลพิษในลักษณะบังคับ ควรกำหนดให้มีระยะเวลาก่อนการบังคับใช้หมวดนี้ อาทิ กำหนดให้มีค่าปรับสำหรับรถที่ปล่อยมลพิษเกินเป็นเวลาสองปี และ กำหนดบังคับห้ามใช้ในปีที่สามเป็นต้นไป เพื่อแสดงความตั้งใจในการดำเนิน นโยบายนี้เพื่อให้ประชาชนเตรียมเปลี่ยนยานยนต์ และให้สินเชื่อกับประชาชน ผู้มีรายได้น้อย เป็นต้น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น ที่บังคับ ใช้อยู่ในปัจจุบันเพื่อมิให้ขัดกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ว่าจะต้องไม่มี เนื้อหาหรือมาตรการที่ซ้ำซ้อน รวมถึงหลักการของการป้องกันไว้ก่อน (Precautionary principle) ซึ่งเป็นหลักการจัดการเชิงรุกในการป้องกัน ผลกระทบล่วงหน้า ว่าต้องมีเหตุการณ์มลพิษในอากาศเกินมาตรฐานคุณภาพ อากาศสะอาดเสียก่อน ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงสามารถประสานงานกับราชการ ส่วนกลางข้างต้นเพื่อกำหนดมาตรการลดมลพิษอากาศ รวมถึงต้องมีเหตุการณ์ มลพิษในอากาศในพื้นที่เกินมาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาดสูงเป็นพิเศษ ถึง ขั้นร้ายแรงหรือรุนแรง จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของ ประชาชน การที่กำหนดผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีอำนาจสั่งห้ามการใช้ ยานพาหนะ ประเภท ชนิด ช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เพื่อลดมลพิษในอากาศ นั้น ไม่ได้เป็นไปตามหลักการจัดการเชิงรุกในการป้องกันผลกระทบล่วงหน้า

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	<p>ตามที่ได้กล่าวไว้ จึงขอให้ทบทวนและแก้ไขใหม่ให้เป็นไปตามหลักการที่ได้กล่าวไว้</p>
<p>ประเด็นที่ ๗ มาตรการควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดประเภท มลพิษข้ามแดน (หมวดที่ ๔ ส่วนที่ ๔)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากประเภทมลพิษข้ามแดน โดยมีความเห็นว่า มลพิษข้ามแดนเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ควบคุมได้ยาก และผลกระทบกับความสัมพันธระหว่างประเทศ แต่กลับเป็นปัญหาที่เรื้อรังมาตั้งแต่ช่วงแรกจนถึงปัจจุบันของการเกิดปัญหามลพิษทางอากาศ จึงต้องพิจารณาขอบเขตการบังคับใช้และสภาพบังคับทางรวมถึงกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการปฏิบัติตามประเทศอื่น ทั้งนี้ กฎหมายตั้งอยู่บนพื้นฐานของการปกป้องสุขภาพประชาชน ● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิดจากประเภทมลพิษข้ามแดน โดยมีความเห็นว่า สภาพบังคับของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่สามารถบังคับใช้กับประเทศอื่นไม่ได้ โดยเฉพาะอาเซียน
<p>ประเด็นที่ ๘ เขตเฝ้าระวังและเขต ประสบมลพิษทางอากาศ (หมวด ๕)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ท้องที่ใดเป็นเขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษในอากาศ รวมถึงวิธีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาเขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรพิจารณากำหนดไม่ให้ซ้ำซ้อนกับข้อบังคับตามกฎหมายอื่นที่มีมาก่อนหน้า และควรระบุระดับความรุนแรงจากการประสบมลพิษทางอากาศ กำหนดวิธีการวัดและประเมินระดับค่าความรุนแรง คำนวณราคาความเสียหาย ทั้งนี้ ขอแก้ไขให้สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้ตามหลักเกณฑ์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้ท้องที่ใดเป็นเขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษในอากาศ รวมถึงวิธีการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาเขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศ โดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม
<p>ประเด็นที่ ๙ เครื่องมือและมาตรการ ทางเศรษฐศาสตร์เพื่อ อากาศสะอาด (หมวดที่ ๖)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดเพื่อสร้างแรงจูงใจทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อแก้ไขภาวะมลพิษทางอากาศโดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ และสร้างเครื่องมือในการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรม รวมถึงมาตรการอื่น นอกจากทางเศรษฐกิจ อาทิ ทางสุขภาพ ทางจิตใจ การยกย่องเชิดชูผู้ทำดี ให้ความร่วมมือ ให้เป็นต้นแบบ หรือตัวอย่าง

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	<p>และให้โอกาสเข้ามามีบทบาทในการร่วมบังคับใช้หรือปรับปรุงกฎหมายนี้ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทั้งนี้ อาจ กำหนดให้มีค่านิยาม ระบบฝากไว้ได้คืน</p> <ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีเครื่องมือและ มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาดเพื่อสร้างแรงจูงใจทั้งทางบวก และทางลบ เพื่อแก้ไขภาวะมลพิษทางอากาศ โดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม
ประเด็นที่ ๑๐ เจ้าพนักงานอากาศ สะอาด (หมวดที่ ๗)	<ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการให้มีเจ้าพนักงานอากาศสะอาด เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีความเห็น เพิ่มเติมว่า ควรพิจารณากฎหมาย กฎเกณฑ์ที่บังคับใช้อยู่ก่อนแล้วของ หน่วยงานอื่น เพื่อป้องกันการบังคับใช้กฎหมายที่ทับซ้อนกัน ทำให้เกิดความ สับสนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ควรคำนึงถึงการปรับเพิ่มอัตราค่าจ้าง โดยเพิ่มอาสาสมัครภาคประชาชนเข้าไปร่วมทำงานเชิงรุก หรือสนับสนุนให้มี ตำรวจอากาศและตำรวจคุณภาพน้ำในการป้องกันเหตุที่อาจเกิดขึ้น● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการให้มีเจ้าพนักงานอากาศ สะอาดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมิ ด้มีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรกำหนดให้มีภาคประชาสังคม เข้ามามีหน้าที่เฝ้าระวัง แจ้งเบาะแส ร่วมดำเนินการจับกุม และมีส่วนร่วมได้รับรางวัลนำจับ ตาม ระดับความเสียหายที่จะถูกประเมินออกมาเป็นค่าปรับ เพื่อจูงใจให้ ผู้รับผิดชอบเป็นเจ้าพนักงานอากาศสะอาดตั้งใจปฏิบัติหน้าที่อย่างมี ประสิทธิภาพ ในเวลาเดียวกัน หากปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ให้มีบทลงโทษ ควบคู่กันไปด้วย
ประเด็นที่ ๑๑ ความรับผิดทางแพ่ง (หมวดที่ ๘)	<ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีความรับผิดทางแพ่ง ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ต้องดมีขั้นตอนของการ พิสูจน์การกระทำผิด เพื่อปกป้องผู้บริโภค และนำผู้กระทำความผิดมา ลงโทษและรับผิดชอบต่อค่าเสียหายที่เกิดขึ้น และควรให้ปรับผู้ที่ก่อให้เกิดมลพิษ ต่อผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบในระยะยาวในการเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาล● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีความรับผิดทาง แพ่งตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
ประเด็นที่ ๑๒ บทกำหนดโทษ (หมวดที่ ๙)	<ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดให้มีบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีความเห็นเพิ่มเติมว่า จะต้องคำนึงถึงกระบวนการในการพิสูจน์ความผิดกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว ชัดเจน รวมถึงต้องพิจารณาถึงช่องว่างของกฎหมายที่อาจเป็นเครื่องมือนำมาสู่การบังคับเพื่อเป็นการกลั่นแกล้งประชาชน โดยสามารถบังคับใช้บทกำหนดโทษได้จริง● ผู้แสดงความคิดเห็นส่วนน้อยไม่เห็นด้วยกับการให้มีบทกำหนดโทษตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีความเห็นเพิ่มเติม
ประเด็นอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none">● ผู้แสดงความคิดเห็นได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้<ol style="list-style-type: none">๑. ควรกำหนดกรอบระยะเวลา เป้าหมายการลดและการควบคุมมลพิษจากแต่ละแหล่งกำเนิดมลพิษไว้ในกฎหมาย เพื่อให้รัฐบาลมีหน้าที่ตามกฎหมายในการบรรลุเป้าหมาย มิใช่เพียงพันธกิจตามแผนเท่านั้น๒. ควรบัญญัติให้มีการหักเงินค่าธรรมเนียมรถเก่าที่ปล่อยมลพิษที่วิ่งผ่านพื้นที่เฉพาะเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ๓. ควรดำเนินการตรากฎหมายอย่างเร่งด่วนและเป็นวาระแห่งชาติ เนื่องจากปัญหาคุณภาพอากาศคือปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ๔. ควรส่งเสริมให้ภาคประชาชน มีส่วนร่วมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ๕. กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญหลัก ต้องปรับหลักเกณฑ์การรับการลงทุนงบประมาณอย่างเพียงพอ ผลักดัน ทันต่อเหตุการณ์ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ควรกำหนดให้มีกองทุนแยกออกมาโดยเฉพาะ นอกจากนี้กฎหมายไม่ได้มีเฉพาะการลงโทษ แต่ยังมีเรื่องของเงินทุนให้การช่วยเหลือได้ จึงเป็นการให้เกิดการปรับตัวก่อน ก่อนที่จะดำเนินการบังคับตามกฎหมาย ซึ่งในต่างประเทศใช้เวลา ๑ - ๓ ปี ในการปรับตัว ทั้งนี้ การพึ่งพางบประมาณแผ่นดินอาจทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง๖. ควรกำหนดมาตรการจูงใจเพื่อการลงทุนและลดการปล่อยมลพิษในอากาศโดยให้ทั้งผู้ประกอบการทุกระดับ และ ผู้บริโภค เข้าถึงมาตรการเหล่านี้ ทั้งปัจเจกบุคคลและสำนักงานหรือ SME อาทิ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม เป็นต้น โดยสามารถขอรับการส่งเสริมจากรัฐในการลดภาษี

ประเด็น	สรุปความคิดเห็น
	เรือนกระจกหรือมลพิษอื่น ๗. ควรกำหนดอัตราสูงสุดของแต่ละอุตสาหกรรมมีสิทธิที่จะปล่อยคาร์บอน สู่ชั้นบรรยากาศก่อนที่จะดำเนินการอื่นใด และหากปล่อยเกินจำนวนที่ ได้รับอนุญาตก็ต้องทดแทนด้วยการพัฒนาโครงการเพื่อการลดการปล่อย ในภาคอื่น (หรือที่เรียกว่า Carbon Offset) เป็นต้น

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ย.ป. ในฐานะหน่วยงานเลขานุการคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาดได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นทุกประเด็นดังกล่าว มาประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายนี้

หลักฐานการรับฟังความคิดเห็นและ
การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น
และการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ผ่านเว็บไซต์

https://law.go.th/listeningDetail?survey_id=MjgzO

URHQV9MQVdfRUPTLRFTkQ=

STC ป.ย.ป.

หลักการ

การรับฟังร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่อ
อากาศสะอาด พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

กรรพการธรรมชาติ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

ร่วมเสนอ 63 ครั้งก็ 1

30 ต.ค. 66 - 13 พ.ย. 66 เผยแพร่สรุปผลการรับฟัง

ข้อมูลการรับฟังความเห็น

แบบสำรวจ

ข้อมูลติดต่อหน่วยงาน

อ่านสรุปผลการรับฟัง

ชื่อการรับฟัง

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

ผู้ได้รับผลกระทบ

ประชาชน,หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ความเป็นมา (สภาพปัญหาและเป้าหมาย)

เพื่อดำเนินการพัฒนาและบูรณาการระบบการบริหารจัดการของทุกภาคส่วนให้เป็นระบบและโดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้เกิดระบบการวางแผนและการดำเนินงาน เพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษที่แหล่งกำเนิด การป้องกันการปล่อย มลพิษ ฝุ่น คิวบ์ กลิ่น เข้าสู่สภาพแวดล้อมและชั้นบรรยากาศ การบูรณาการเชิงระบบของการทำงานระหว่างคณะกรรมการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐในทุกกระดับ และระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับ ภาคเอกชนและภาค

อ่านสรุปผลการรับฟัง

คุณภาพอากาศ ระบบการเฝ้าระวัง ระบบการเตือนภัย และระบบการจัดการในสถานการณ์วิกฤติจากภาวะมลพิษในอากาศ รวมถึงระบบการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการให้เกิดอากาศสะอาด

คำอธิบายหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมายหรือกฎหมายที่นำมารับฟังความคิดเห็น

หลักการของร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด จำนวน ๖ ประการ ประกอบด้วย

(๑) กฎหมายใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องเป็นกฎหมายที่สามารถบริหารจัดการอากาศสะอาด ได้อย่างแท้จริง ทั้งการป้องกันปัญหาด้านอากาศที่จะเกิดขึ้น และแก้ไขปัญหามลภาวะทางอากาศที่มีอยู่ ให้ลดลงและหมดไป

(๒) การบูรณาการการบริหารจัดการบนหลักการของการป้องกันไว้ก่อน มุ่งเน้นให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทราบข้อมูลพื้นฐานของคุณภาพอากาศและมีช่องทางรายงานสภาพปัญหามลพิษอากาศที่เป็นปัจจุบัน โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ

(๓) การลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินการและกฎหมายอื่น จำเป็นต้องแก้ไขปัญหาคความซ้ำซ้อนในเรื่องตัวบุคคลและเรื่องอำนาจทั้งในคณะกรรมการหลักและคณะกรรมการย่อย เพื่อป้องกันความทับซ้อน ในการสั่งการและการปฏิบัติงาน

(๔) แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ จะต้องมีการพิจารณาทั้งจาก “แหล่งกำเนิดฝุ่นควัน ในประเทศ”และ “แหล่งกำเนิดฝุ่นควันข้ามแดน”

(๕) งบประมาณหรือการจัดตั้งกองทุน จะต้องไม่เป็นการสร้างภาระด้านงบประมาณ หรือการจัดตั้งกองทุนไม่เกิดความซ้ำซ้อนในการใช้งบประมาณ

(๖) การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ควรมีการกำหนดนิยามของ “การมีส่วนร่วมของประชาชน” เพื่อให้ง่ายต่อการนำมาบังคับใช้และต้องคำนึงถึงแนวทางการดำเนินการและขอบเขตแนวทางการปฏิบัติของประชาชน

พระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถแบ่งสาระสำคัญออกได้เป็น ๙ หมวด ได้แก่

หมวด ๑ บททั่วไป : นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐว่าด้วยการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด (มาตรา ๖ - ๙)

หมวด ๒ คณะกรรมการเพื่อการจัดการอากาศสะอาด (มาตรา ๑๐ - ๓๑)

ส่วนที่ ๑ : คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด (มาตรา ๑๐ - ๒๐)

ส่วนที่ ๒ : คณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด (มาตรา ๒๑ - ๒๒)

ส่วนที่ ๓ : คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด และพื้นที่เฉพาะ (มาตรา ๒๓ - ๓๑)

หมวด ๓ ระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ (มาตรา ๓๒ - ๓๙)

หมวด ๔ การลดและควบคุมมลพิษในอากาศจากแหล่งกำเนิด (มาตรา ๔๐ - ๖๒)

ส่วนที่ ๑ : มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร (มาตรา ๔๐ - ๔๔)

ส่วนที่ ๒ : มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทเผาในที่โล่ง (มาตรา ๔๕ - ๔๘)

ส่วนที่ ๓ : มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทยานพาหนะ (มาตรา ๔๙ - ๕๓)

ส่วนที่ ๔ : มาตรการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดประเภทมลพิษข้ามแดน (มาตรา ๕๔ - ๖๒)

หมวด ๕ เขตเฝ้าระวังและเขตประสมมลพิษในอากาศ (มาตรา ๖๓ - ๖๗)

หมวด ๖ เครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด (มาตรา ๖๘ - ๖๙)

หมวด ๗ เจ้าพนักงานอากาศสะอาด (มาตรา ๗๐ - ๗๑)

หมวด ๘ ความรับผิดชอบทางแพ่ง (มาตรา ๗๒ - ๗๔)

หมวด ๙ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๗๕ - ๙๓)

หลักการของร่างกฎหมายว่าด้วยอากาศสะอาด.pdf

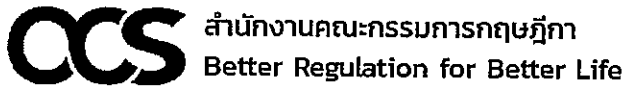
ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.pdf

อ่านสรุปผลการรับฟัง

ประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

เหตุผลความจำเป็นของการให้มีระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการหรือการกำหนดโทษอาญา รวมทั้งหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ

มีบทบัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับ ควบคุม รวมถึงป้องกันเพื่อลดสาเหตุการเกิดมลพิษ และรวมถึงให้มีดุลพินิจในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งนี้ เพื่อลดทอนความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย

ติดต่อสอบถาม

โทรศัพท์ : (+66) 2612 6060 โทรสาร : (+66) 2612 6011-12 อีเมล : contact@dga.or.th

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2564 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ 2537 สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (aws.)

อ่านสรุปผลการรับฟัง

โครงการ
รับฟัง

ฐาน
ข้อมูล **BETA**
กฎหมาย

EN

สรุปผลการรับฟัง

🔊 แชนส์

รายงานสรุปผลการรับฟัง

ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.
.....

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อร่างพระราช
บัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
(RIA).pdf

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่าง พ.ร.บ.
บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.pdf

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Better Regulation for Better Life

ติดต่อสอบถาม

โทรศัพท์ : (+66) 2612 6060 โทรสาร : (+66) 2612 6011-12 อีเมล : contact@dga.or.th

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2564 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ 2537 สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (aws.)

แผนจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญ และกรอบระยะเวลา
ของร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ.

ที่	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	ผู้ตรากฎหมาย	ระยะเวลา
๑	๕	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานอากาศสะอาด	แต่งตั้งเจ้าพนักงานอากาศสะอาด เพื่อบังคับใช้กฎหมาย โดยพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
๒	๑๐ วรรคสาม	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญกับการบริหารจัดการอากาศสะอาดในคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด	กำหนดบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๔ คน ในคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
๓	๑๐ วรรคสาม	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมในคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของกรรมการผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมในคณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด เช่น รายละเอียดของประสบการณ์ หรือผลงานที่ผ่านมา เกี่ยวกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด การยื่นเอกสารประวัติ และระยะเวลาการยื่นเอกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
๔	๑๔ (๑)	กำหนดนโยบายและแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน	เพื่อกำหนดนโยบายการบริหารจัดการอากาศสะอาด รวมถึงแผนแม่บทการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศของประเทศ	คณะกรรมการนโยบายอากาศสะอาด	ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
๕	๒๑ วรรคสาม	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญกับการบริหารจัดการอากาศสะอาดในคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด	กำหนดบัญชีรายชื่อผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงาน และประสบการณ์ในด้านสิ่งแวดล้อม ด้านกฎหมาย ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอากาศสะอาด เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน ๔ คน ในคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
๖	๒๑ วรรคสาม	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมในคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด	กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้มาของผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมในคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด เช่น รายละเอียดของประสบการณ์ ผลงานที่ผ่านมา การยื่นเอกสารประวัติ และระยะเวลาการยื่นเอกสาร	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ที่	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	ผู้ตรากฎหมาย	ระยะเวลา
๗	๒๕ (๑)	แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไข ปัญหาภาวะมลพิษทางอากาศในเขต พื้นที่ที่รับผิดชอบ	เพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ หน่วยงานราชการสำหรับการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาภาวะมลพิษ ทางอากาศในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ	คณะกรรมการอากาศ สะอาดจังหวัด	ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๘	๓๑	ประกาศคณะกรรมการบริหาร จัดการอากาศสะอาด เรื่อง กำหนด มาตรฐานคุณภาพอากาศสะอาด และดัชนีคุณภาพอากาศ	กำหนดค่ามาตรฐานคุณภาพอากาศ ในบรรยากาศ ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ ทั่วไป สำหรับการบริหารจัดการเพื่อ อากาศสะอาด และกำหนดดัชนี คุณภาพอากาศเป็นเครื่องมือป่งชี้ คุณภาพอากาศสะอาด	คณะกรรมการบริหาร จัดการอากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๙	๓๔	ประกาศคณะกรรมการบริหาร จัดการอากาศสะอาด เรื่อง กรอบ แนวทางการพัฒนาระบบการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	เพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการ พัฒนาระบบการจัดการมาตรฐาน คุณภาพอากาศสะอาดที่ปลอดภัยต่อ ระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติและเชื่อมโยงกับ นโยบายสำคัญของประเทศ	คณะกรรมการบริหาร จัดการอากาศสะอาด	ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๐	๓๕	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง แผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพ อากาศ	เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการสำหรับ การพัฒนาคุณภาพอากาศภายใต้ กรอบแนวทางการพัฒนาระบบ บริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดตาม มาตรา ๓๔ รวมถึงกรอบวงเงิน งบประมาณ ที่จะต้องใช้ตาม แผนปฏิบัติการการพัฒนาคุณภาพ อากาศ และผลลัพธ์สำคัญที่คาดว่าจะ ได้รับ	กรมควบคุมมลพิษ โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการบริหาร จัดการอากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๑	๓๘ (๑)	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนด มาตรฐานควบคุมการระบายหรือ ปล่อยทิ้งอากาศเสียจากแหล่งกำเนิด มลพิษทางอากาศ	กำหนดมาตรฐานสำหรับควบคุมการ ระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสียจาก แหล่งกำเนิดประเภทสถานที่ถาวร โดยกำหนดเป็นความเข้มข้นของ มลพิษทางอากาศที่สามารถระบาย หรือปล่อยทิ้งออกสู่บรรยากาศได้	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๒	๓๘ (๒)	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนด ประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่ จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้ง อากาศเสียออกสู่บรรยากาศ	กำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด มลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อย ทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ ให้ไม่เกินมาตรฐานควบคุมการ ระบายหรือปล่อยทิ้งอากาศเสีย จากแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๓	๓๘ (๓)	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดประเภท ของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้อง จัดทำรายงานการปล่อยอากาศ	กำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด มลพิษให้มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงาน การปล่อยอากาศ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

ที่	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	ผู้ตรากฎหมาย	ระยะเวลา
๑๔	๔๑	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบ การจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปล่อย มลพิษทางอากาศ	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ รูปแบบการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ การปล่อยมลพิษทางอากาศ เพื่อให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศต้อง ดำเนินการส่งข้อมูลดังกล่าวให้กรม ควบคุมมลพิษจัดเก็บไว้เป็นระบบ ฐานข้อมูลพื้นฐานของคุณภาพ อากาศในบรรยากาศของประเทศ	กรมควบคุมมลพิษ	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๕	๔๒	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ประเภท รายการการเผาในที่โล่งที่ห้าม ดำเนินการก่อนได้รับอนุญาต	กำหนดรายการการเผาในที่โล่ง ที่ห้ามดำเนินการหากไม่ได้รับ อนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๖	๔๒ วรรคสอง	กฎกระทรวง ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และการเพิกถอนอนุญาตการเผาในที่ โล่ง	เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการขออนุญาตและการเพิก ถอนอนุญาตของผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาให้มีการเผาในที่โล่ง	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๗	๔๓ วรรคสอง	ประกาศจังหวัด เรื่อง กำหนด มาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือ แนวทางในการบริหารการเผาในที่ โล่งและพื้นที่เกษตรกรรม	มาตรการ หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือ แนวทางในการบริหารการเผาในที่ โล่งและพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อ ป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทาง อากาศ โดยกำหนดช่วงระยะเวลา ที่จะให้ดำเนินการ ประเภทกิจกรรม พื้นที่ และเงื่อนไขการเผาในที่โล่ง ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่	ผู้ว่าราชการจังหวัด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๘	๔๘	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข การทำและการยกเลิกเครื่องหมาย ห้ามใช้ยานพาหนะ การใช้ ยานพาหนะในขณะที่มีเครื่องหมาย ห้ามใช้ และวิธีการตรวจสอบติดตาม	กำหนดรายละเอียดและวิธีการทำ และการยกเลิกเครื่องหมายห้ามใช้ ยานพาหนะ เช่น ขนาด สี และ รูปแบบของคำสั่งห้ามใช้ กำหนด เงื่อนไขการใช้ยานพาหนะในขณะที่ มีเครื่องหมาย รวมถึงกำหนดวิธีการ ตรวจสอบติดตามการปฏิบัติตาม คำสั่งของยานพาหนะ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๑๙	๖๑ วรรคหนึ่ง	ประกาศคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการ ประกาศเขตเฝ้าระวังมลพิษทาง อากาศ	กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข สำหรับการประกาศเขตเฝ้าระวัง มลพิษทางอากาศ เพื่อเป็นเกณฑ์ให้ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด พิจารณาออกประกาศกำหนดเขต เฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ เช่น คุณภาพอากาศที่สมควรประกาศเขต เฝ้าระวังมลพิษทางอากาศ และ ระยะเวลาที่คุณภาพอากาศไม่เป็นไป ตามมาตรฐาน	คณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

ที่	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	ผู้ตรากฎหมาย	ระยะเวลา
๒๐	๖๑ วรรคสอง	ประกาศคณะกรรมการอากาศ สะอาดจังหวัด เรื่อง กำหนดเขตเฝ้า ระวังมลพิษทางอากาศ	กำหนดให้ท้องที่ใดเขตเฝ้าระวัง มลพิษทางอากาศ เพื่อให้มีมาตรการ ตามกฎหมายที่จำเป็นในการควบคุม ระดับหรือขจัดภาวะมลพิษทาง อากาศที่เกิดขึ้น	คณะกรรมการอากาศ สะอาดจังหวัด	ประกาศเมื่อ สถานการณ์เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ที่กำหนด
๒๑	๖๑ วรรคห้า	ประกาศคณะกรรมการนโยบาย อากาศสะอาด เรื่อง แนวทางและ วิธีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ สนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หรือคณะกรรมการอากาศสะอาด กรุงเทพมหานคร	เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการอากาศสะอาดจังหวัด หรือคณะกรรมการอากาศสะอาด กรุงเทพมหานครให้มีงบประมาณ สนับสนุนเพิ่มเติมที่เพียงพอต่อการ ดำเนินงานในเขตเฝ้าระวังมลพิษทาง อากาศ	คณะกรรมการนโยบาย อากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๒๒	๖๒	ประกาศคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศ เรื่อง กำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการประกาศ เขตประสบมลพิษทางอากาศ	กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข สำหรับการประกาศเขตประสบ มลพิษทางอากาศ เพื่อเป็นเกณฑ์ ให้กรมควบคุมมลพิษพิจารณาและ เสนอต่อคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาดเพื่อ พิจารณาประกาศกำหนดท้องที่เขต ประสบมลพิษทางอากาศ	คณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศ	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๒๓	๖๘ (๒)	ประกาศคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด เรื่อง กำหนดแหล่งกำเนิดมลพิษทาง อากาศที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียม และหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการและ อัตราค่าธรรมเนียม	ประกาศกำหนดแหล่งกำเนิดมลพิษ ทางอากาศที่จะต้องเสีย ค่าธรรมเนียม และกำหนด หลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการและอัตรา ค่าธรรมเนียมเพื่อให้เจ้าของหรือผู้ ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทาง อากาศตามที่ประกาศเสีย ค่าธรรมเนียมเพื่อเป็นเงินที่ใช้ ดำเนินการบริหารจัดการในด้าน ต่าง ๆ เพื่ออากาศสะอาด	คณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๒๔	๖๘ (๔)	ประกาศคณะกรรมการบริหารจัดการ เพื่ออากาศสะอาด เรื่อง กำหนด ประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษทาง อากาศที่ต้องจัดให้มีหลักประกัน ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม และ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข จำนวนเงิน วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดให้มีและ การถอนคืนหลักประกันความเสียหาย ต่อสิ่งแวดล้อม	กำหนดประเภทของกิจการที่เป็น แหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งอาจ เป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อ มาตรฐานคุณภาพอากาศ หรือ ก่อให้เกิดอากาศเสีย หรือต่อชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัยของ ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ต้องจัด ให้มีหลักประกันความเสียหายต่อ สิ่งแวดล้อม และกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข จำนวนเงิน วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับ การจัดให้มีและการถอนคืนหลักประกัน ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม	คณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ
๒๕	๖๘ (๕)	ประกาศคณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และ วิธีการเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือ อุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมให้มี	ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือ อุดหนุน สนับสนุน หรือส่งเสริมบุคคล กลุ่มบุคคล นิติบุคคล หน่วยงาน หรือ ส่วนราชการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	คณะกรรมการบริหาร จัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

ที่	มาตรา	กฎหมายลำดับรอง	สาระสำคัญ	ผู้ตรากฎหมาย	ระยะเวลา
		การลดมลพิษทางอากาศจากที่แหล่งกำเนิด	กับการดำเนินการใดๆ เพื่อการลดสาเหตุของมลพิษทางอากาศที่แหล่งกำเนิด การป้องกัน การบำบัด ขจัด การจัดการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ รวมทั้งการดำเนินการใดๆ สำหรับอากาศสะอาดตามพระราชบัญญัตินี้		
๒๖	๗๔	ประกาศกรมควบคุมมลพิษ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการดำเนินการของเจ้าพนักงานอากาศสะอาด	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการดำเนินการของเจ้าพนักงานอากาศสะอาดที่จะเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของอาคารหรือสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบ ควบคุม หรือสั่งให้ยุติการกระทำที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้	อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
๒๗	๙๘	ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการปฏิบัติเพื่อรองรับการใช้สิทธิตามมาตรา ๘	เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการปฏิบัติเพื่อรองรับการใช้สิทธิตามมาตรา ๘	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด	ภายใน ๒๗๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ